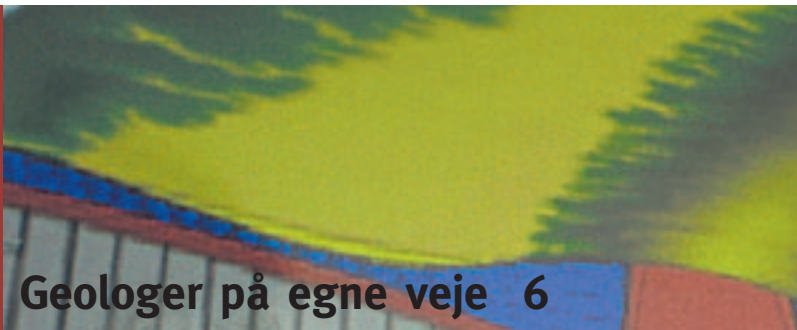

**Teorerisk
Naturvidenskab:
Lotteri
med sikker
gevinst 8**

Geologer på egne veje 6

Den rare tortur 9

CAMPUS

A A R H U S U N I V E R S I T E T

10
23.05.05

Jakob Mark/AU-foto

Wake up call

Kristendommen kom til verden med Kristus. Den er historisk. Til det historiske hører, at den kan dø igen. Er den danske folkekirke på vej i graven?

En ny bog fra Det Danske Pluralisme-projekt beskriver en kristendom under forvandling. Religionsfriheden har skabt en religiøs mangfoldighed uden

sidestykke i Danmarks historie. Folkekirken har mistet sit monopol og skal nu finde sine egne ben på den religiøse markedsplads. Men kan kristendommen og kirken respondere på markedets efterspørgsel og vække den slumrende kristenhed?

Side 10

Fra papir til handling

Rektor Niels Chr. Sidenius

I amerikanske hjem med små børn kan man i et særligt "funktionsrum" støde på følgende sentens: "No job is finished until the paperwork is done". Så sandt som det er sagt – og vi kender det også på universitetet. De mange gode ideer kommer oftest kun videre, hvis de bliver gennemarbejdet og diskuteret for derefter at ende som en artikel eller som et skriftligt oplæg til beslutning.

Hvad så efter en beslutning? Som vi alle ved, er papir taknemmeligt. Beslutninger kan fremstå formfuldendt, ligefrem elegant på et stykke papir. Men bliver det alene ved det, er det i bedste fald en beskrivelse af en del af virkeligheden eller et udtryk for nogle menneskers opfattelse af virkeligheden. Formålet med beslutninger er imidlertid som regel at gøre noget, at forandre virkeligheden. Beslutninger er derfor kun værd at bruge tid på, hvis de kan flytte noget – i den materielle virkelighed eller i opfattelsen heraf.

"Fra tanke til papir" har vi tilsyneladende ikke store problemer; men er vi lige så gode til det efterfølgende – "Fra papir til handling"? Min vurdering er, at vi ikke er gode nok!

På Aarhus Universitet træffes der rigtigt mange beslutninger i disse år. Det har kun kunnet lade sig gøre, fordi mange på alle områder og niveauer har bidraget konstruktivt til beslutningerne. Udviklingskontrakten er et fint eksempel på en konstruktiv proces og beslutning. "Fra tanke til papir" har vi tilsyneladende ikke store problemer; men er vi lige så gode til det efterfølgende – "Fra papir til handling"? Det spørgsmål er svært at besvare entydigt; min vurdering er imidlertid, at vi ikke er gode nok!

De kommende år vil det være nødvendigt for universitetet at blive bedre til at udføre beslutninger. I mange tilfælde vil det ske gennem koordinerede handlinger, i andre tilfælde vil der være betydelige fælles træk i handlingerne. Dét skal afgøres konkret, og ofte vil resultatet være både en ændring af den materielle virkelighed og af vores opfattelse af den. Det enkle eksempel kan her være CMS som værktøj til at gøre universitetets hjemmesider mere brugervenlige og sammenhængende. Det langt mere omfattende eksempel kan være udviklingskontrakten, som i 2010 vil have sat sine spor på universitetet.

Det er imidlertid ikke ligegyldigt, hvordan det at udføre beslutninger mere effektivt og sammenhængende gribes an. Beslutninger, der træffes rent administrativt (eller i vid udstrækning opleves sådan), er ikke forbundet med den største legitimitet; og modstræbende udførelse er ikke den bedste basis for gode resultater. Et sindrigt system med hierarkisk opbyggede resultatkontrakter er næppe heller den bedste indgang til at skabe gensidig forståelse, respekt og sammenhæng.

Sammenhæng og gensidig accept mellem universitetets forskellige niveauer og enheder er afgørende for effektivitet og gennemskuelighed. Den systematiske og strukturerede udveksling af informationer, ideer, løsninger og holdninger er politisk og administrativt vital for universitetets fortsatte udvikling. Dagens universitet kan ikke bero på bottom-up, men heller ikke på top-down alene. Når det gælder om at udføre beslutninger, må universitetsniveauet imidlertid stå tydeligere end tidligere.

JUST A MINUTE

Geologists change history

A research team at the Department of Geology at the University of Aarhus has turned the underground events of 60 million years ago upside down.

With data from geological deposits and computer simulations they have shown that in nature the so-called "soft risings" in the underground on

the European continental plate cannot be blamed on a giant collision with the African continental plate. On the contrary, they are the result of a decreasing pressure between the two plates.

This not only contests one of geology's paradigms throughout many decades, but also gives the oil geologists

hope of finding oil in such places as the North Sea, something which the same paradigm had excluded. Ruling out pressure as the cause of the risings, increases the likelihood of oil deposits otherwise thought destroyed.

The new findings have recently been published in *Nature*. P. 6.

Theoretical natural sciences – breaking new ground

With the focus area of "theoretical natural science" in the development contract, the Faculty of Natural Sciences is breaking new ground – and maybe even developing new research areas – within the theoretical natural sciences. All this can be achieved by giving researchers at the Faculty better opportu-

nities for interdisciplinary work so that their ideas, methods and competencies can work together.

– The University will secure new research in areas that we might otherwise not have been able to finance through our regular channels. So if the University of Aarhus is willing to take a

risk – and it is (it is actually written in the development contract), then the University will have the chance of participating in this lottery, in which there will definitely be winnings, says Professor Klaus Mølner, leader of the Centre for Theoretical Natural Science. P. 8.

The University of Aarhus in 10 years time

Should the University of Aarhus – in cooperation with the University of Southern Denmark, the Aarhus Business School and the University of Aalborg – be the core of a University of Western Denmark? Or, should the University strengthen the interdisciplinary research efforts and the academic diversity and develop what it is good at and let the larger universities like Harvard and Oxford build the specialized environments? Or, should there simply be placed more demands on students, rewarding those who take academic immersion seriously. Focus was on University strategy and development potential when the top management team of the University held their annual seminar at Moesgård on the 19th May. Discussion was still underway as we went to press.

P. 7.

Anders Correll

Challenge to the Church of Denmark

Christianity is undergoing change in Denmark and the Evangelical Lutheran Church of Denmark is under pressure from growing religious diversity.

A new book from the Danish Pluralism Project at the University of Aarhus takes the pulse of the Church and

Christianity in Denmark.

Author of the book, Professor Viggo Mortensen, says that the Church of Denmark has lost its monopoly. It now has to find its own ground in the religious marketplace. He is of the opinion that the Church, if it is to survive, has

to define itself more clearly with regard to structure and content. The change that has taken place in the population's understanding of religion is not yet evident in the Church itself.

P. 10.

Turkey and the EU

In the series about the three Turkish exchange students Selma, Sevgi and Semiha, *CAMPUS* has met them for a talk about the most obvious of subjects, Turkey and the EU. All three are involved very much in the debate, both as students in Europe and students of

European Studies. They explain, however, that instead of focusing on economic and political reforms, the debate has in the rest of Europe concentrated on the cultural and religious aspects. But they are hopeful, and look forward to the elimination of stereoty-

pes and prejudices once the EU realises that Turkey has potential as an EU-country. The full article can be found in English on the University website, at www.au.dk/campus

P. 4.

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne. Næste nummer udkommer 6. juni

Redaktion: Niels Juels Gade 84, 8200 Århus N
T: 8942 2330, e-mail: campus@au.dk

Ansvarshavende: Kommunikationschef Ingeborg Christensen.
T: 8942 2342; e-mail: ic@adm.au.dk

Abonnement: Et årsabonnement koster 150 kr. Studerende ved Aarhus Universitet 100 kr.

Henvendelser vedr. abonnement rettes til Torben Johansen,
T: 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk

Annoncer: Danito v/ Tom A. Poulsen
M: 2899 2577, e-mail: top@adm.au.dk

Aarhus Universitet forbeholder sig ret til at vurdere og tilbagevise annoncer med religiøst og/eller politisk indhold.

Tryk: Avistryk Nord A/S

ISSN: 1604-1607

Anders Correll
Redaktør
T: 8942 2331
M: 2899 2235
ac@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
campus@au.dk

Hans Plauborg
Journalist
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Sys Vestergaard
Journalist
T: 8942 2335
M: 6020 2626
scv@adm.au.dk

Kasper Thaarup
Studertermedhjælp

Lederne skal leve op til deres ansvar

Rektor benyttede det årlige seminar på Moesgård til at minde om, hvad ansvarlig ledelse er.

LEDELSE

Ikke overraskende havde rektor i år valgt at fokusere på en række af de områder, som universitetet nu har gennemført, og som får stor betydning de kommende år, herunder udviklingskontrakten og det internationale samarbejde.

Mere overraskende var det – måske – at rektor også talte om universitetsledelse og forståelsen for synergien, at universitetet er mere end summen af de enkelte enheder, som han udtrykte det, da det årlige ledelse

sesseminar løb af stablen på Moesgård den 19. maj

– *Men hvad er så en ansvarlig universitetsleder?*

– Det er en leder, der tager alle aspekter af ledelse alvorligt. Her tænker jeg ikke kun på personalepleje og medarbejdersamtaler – det er kun toppen af isbjerget. En ansvarlig leder spiller med i alle faserne af en beslutning, også selv om den er upopulær. Det er en leder, som også har forståelse for, at det, som tjener universitetet bedst, ikke nødvendigvis tjener hendes eller

hans enhed bedst, siger rektor Niels Chr. Sidenius.

– Som ansat er det fint, hvis man har forståelse for, at universitetet er mere end den enhed, man er ansat i. Ledere derimod har et ansvar for at forstå både deres egen enheds situation og udviklingsmuligheder, men også at kunne sætte det ind i en større sammenhæng og forstå, at en beslutning truffet med den nødvendige udveksling af information og dialog principielt ikke er til debat. Den holdning skal simpelthen udbredes ned gennem hele systemet, siger han.

Skal matche store udfordringer

– Hvis lederne ikke lever op til den ansvarlighed, så er det fuldstændig ligegyldigt, om vi deler universitetet op i 40 institutter eller fem fakulteter – der bliver ikke sammenhæng, effektivitet eller gennemsigtighed i det, vi foretager os, og så bliver det for alvor svært at matche de store udfordringer, som vi står overfor, siger rektor.

Blandt udfordringerne peger han på den øgede rekruttering af nye forskere, universitetets regionale placering, det internationale samar-

bejde og helt konkret, at universitetet i løbet af de næste 10 år skal have opgraderet uddannelserne og forskningen på ingeniørområdet, så Århus også kan blive en magtfaktor på det tekniske område.

Anders Correll / ac@adm.au.dk

Læs også tre yngre forskeres bud på en strategi for Aarhus Universitet på side 7.

Humanister frygter ikke ledighed

Det er ikke høje ledighedsprocenter, der får humanister til at udskyde deres eksamener. Foreløbige tal fra Det Humanistiske Fakultets undersøgelse af årsagerne til, at de studerende tager færre eksamener, viser, at frygten for ledighed ikke har nogen væsentlig indflydelse.

– Det er betryggende, at de seneste års stigende ledighed for nyuddannede akademikere ikke har fået særlig mange studerende til at trække studiet i langdrag, siger dekan Bodil Due.

Skal ikke putte sig

Flere har ellers fremhævet pressehetz og høje ledighedsstal som vigtige grunde til studieforsinkelser.

– Men et ekstra langt studium er jo heller ikke i sig selv nogen god reklame for egen effektivitet, påpeger Bodil Due, som er glad for, at de studerende godt kan se, at kampen om jobbene skal ske på arbejdsmarkedet og

ikke ved at putte sig på studiet.

De studerende har svaret på, hvor stor betydning de tillægger 33 forskellige faktorer som årsager til, at de er blevet forsinket i deres studium.

Ud af 706 forsinkede studerende har blot 30 (4%) angivet, at frygten for arbejdsløshed har haft stor betydning. Det svarer til en 25. plads på linje med "brugt for megen tid på fritidsaktiviteter".

Dårlig medieomtale af humaniora tillægges i øvrigt endnu mindre betydning end ledighed.

Svend Aage Mogensen,
Humaniora

FYSIKGENI FASCINERER FORTSAT

Fotomontage ved Lars Kruse/AU-foto

Selv om han døde for 50 år siden, kan fysikgeniet Albert Einstein godt trække fulde huse. Op mod 400 tilhørere dukkede op til hver af de tre offentlige forelæsninger om bl.a. Einstein, som Institut for Fysik og Astronomi afholdt i april og maj for at markere, at UNESCO har udråbt 2005 til Verdensfysikår. Desuden er det i år 100 år siden, at

Albert Einstein publicerede adskillige artikler, der skulle revolutionere fysikken, og hans mirakuløse år 1905 var netop emnet for den første forelæsning af lektor Brian Bech Nielsen. Til den efterfølgende forelæsning diskuterede professor Klaus Mølmer Bohr-Einstein-dialogerne om fortolkningen af kvanteteorien, mens professor Helge Kragh i

den sidste forelæsning satte fysik ind i en sammenhæng med kriser og kultur.

Den velbesøgte forelæsningsrække er slut for denne omgang, men genoptages til efteråret med yderligere tre forelæsninger, som vil blive annonceret på www.phys.au.dk og her i *CAMPUS*.

/scv

Mange afslag på vej til forskeruddannelser

Frygten for få partnere til samfinansierede ph.d.-stipendier viste sig ubegrundet.

FORSKERUDDANNELSE

Afslagene kommer til at hobe sig op, når Forskeruddannelsesudvalget om kort tid skal fordele 38 millioner kroner til forskerskoler og kommende ph.d.-studerende. Bunken af ansøgninger beløber sig nemlig til over en halv milliard kroner.

– Der er et stort behov, men vi må nok skuffe rigtig mange, siger udvalgets formand, professor Morten Kyndrup fra Aarhus Universitet, der

heller ikke kan stille flere penge i udsigt næste år, med mindre politikerne stiller flere penge til rådighed i de forestående forhandlinger om finansloven.

– Det er ansøgninger med vældig høj kvalitet, vi må give afslag, siger Morten Kyndrup, der dog glæder sig over de mange ansøgninger til samfinansierede stipendier inden for det våde område, som omfatter natur- og sundhedsvidenskab samt teknik.

Folketinget havde på forhånd båndlagt halvdelen af udvalgets pulje til de tre områder. Det svarer til omkring 220 stipendier, som udvalget skal finansiere sammen med universiteterne og erhvervslivet. En kort ansøgningsfrist skabte tvivl, om

det var muligt at skaffe så mange stipendier, men tilsagn fra en lang række private virksomheder betød, at der kom 435 ansøgninger. De beløber sig samlet til 270 millioner kr.

Stort behov hos forskerskoler

Humaniora og samfundsvidenskab ser ud til at blive de store tabere i årets uddelingsrunde. De sidste 19,6 millioner kroner skal de nemlig dele med det våde område, når det gælder forskerskoler og internationaliseringsstipendier til danskere, der vælger en forskeruddannelse i udlandet eller udlændinge, der vil tage en ph.d.-grad her i landet.

Morten Kyndrup anslår, at der er

500-600 ansøgninger om stipendier ialt. Mange af dem gemmer sig i samfinansierede stipendier i forbindelse med forskerskoler.

– På forskerskoleområdet er der stort behov for penge både til nye og etablerede forskerskoler. Især de sidste har et stort behov for et kvalitetsløft i form af internationalisering og penge til at tiltrække internationale kapaciteter til forskeruddannelse, siger Morten Kyndrup.

– På nogle forskerskoler vil det gøre mere gavn at få penge til at købe internationale kapaciteter frem for flere stipendier. Omvendt er det for andre forskerskoler afgørende at opgradere antallet af stipendier, for at miljøet kan nå et kritisk volumen.

Ny strategi på vej

Forskeruddannelsesudvalget vil i løbet af efteråret genoverveje sin uddelingsstrategi, som det overtog efter det tidligere Forskeruddannelsesråd (FUR).

– De enkelte virkemidler i paletten skal genvurderes inden for de rammer, politikerne har sat op. Når vi kommer med en udmelding om vores prioriteringer, vil paletten formentlig tage sig anderledes ud, siger Morten Kyndrup.

Helge Hollesen / campus@au.dk

Midt i en EU-tid

CAMPUS har sat Sevgi, Selma og Semiha stævne midt i deres faglige miljø i Nobelparken, hvor de har deres gang på Europastudier. Snakken skal handle om EU og Tyrkiet, om EU-optagelse, religion og stereotyper – emner, de alle tre er glødende optaget af.

TYRKISKE FORBINDELSER

EU's forfatningstraktat og indlemmelsen af østlandene trænger sig på fra alle sider. Nej-sigere kæmper mod ja-sigere om vores opmærksomhed i medierne, og alle er nervøse for afstemningen i Frankrig den 29. maj. For hvis franskmændene siger nej, hvor står vi så? Er det tilbage til tegnebordet, eller skal Nice-traktaten så være løsningen? Midt i alle spørgsmålene, eller måske snarere udenfor, sidder de resterende lande, de, der ikke nåede med, de måske egnede. Blandt dem er også Tyrkiet, og som studerende i Europa, europastuderende og tyrkere har Sevgi, Selma og Semiha en helt speciel rolle i diskussionen.

– Tyrkiet er som en studerende i Europa. Man modtager ikke undervisning uden at have både et ansvar og nogle rettigheder og muligheden for at stille kritiske spørgsmål, siger Sevgi.

Den anden

At Tyrkiet er uden for Europa, både fysisk og mentalt, er en holdning, man tit hører. Den er ifølge pigerne helt eller delvist forkert.

– Billedet, som resten af Europa har af Tyrkiet, er baseret på et modsætningsforhold, som ikke eksisterer. Vi bliver karakteriseret som "den anden", den fremmede, men i Tyrkiet ser vi på, hvad vi har til fælles med Europa. De forskelle, der måtte eksistere, er ikke større end dem, der eksisterer mellem for eksempel Danmark og Spanien. Af en eller anden grund har resten af EU bestemt sig for, at forskellene til Tyrkiet er mere uoverstigelige end andre. Det betyder en skarpere linje i forholdet til Tyrkiet fra EU's side, mener Semiha.

Harmen over den linje er tydelig os pigerne, og de taler i munden på hinanden for at påpege forskellige eksempler. Begrænsninger på den fri bevægelighed, begrænsninger på landbrugsstøtten osv. er alt sammen til forhandling med EU, og det er svært ikke at give dem ret i, at det virker uretfærdigt.

– Tyrkerne er godt klar over, at vi forsøger at få adgang til en eksisterende klub, og at vi som sådan bliver nødt til at omstille os for at blive medlemmer. Men EU synes ikke villig til at rykke sig bare en enkelt tomme, og man skal huske på, at det er en tovejskommunikation, siger Selma.

På spørgsmålet om, hvor langt de er villige til at gå, altså hvor mange indrømmelser de er villige til at levere, er svaret kort og godt:

– Mange! Det handler om at få foden inden for døren, men på et tidspunkt må det være nok. Tyrkiet kan ikke være tjent med et andenrangs medlemskab på ubestemt tid. Og hvorfor er det lige, at vi er så specielle? Mange af østlandene har begrænsede rettigheder, men alle sammen på kort sigt. EU har accepteret, at de lande løser deres problemer som en del af integrationen i EU, men det lader til, man vil have Tyrkiet til at løse alle sine inden. Det giver ikke mening, siger Semiha.

Man skal kende sine kilder.

Sevgi, Selma og Semiha er fra Istanbul, forholdsvis velstillede og veluddannede, og deres holdninger er selvfølgelig farvede af det. Som en del af en national mellemklasse er det til deres fordel, at Tyrkiet hurtigst muligt kommer ind i det europæiske fællesskab. Men hvad med den lille mand på gulvet, den tyrkiske landmand eller kioskejerer nede på hjørnet?

– Folk med uddannelse har klare fordele af EU, men diskussionen går

ofte på et skrækscenarie, hvor EU-landene forestiller sig horder af tyrkere, der oversvømmer Europa. Hvis man ser på Spanien, så havde man den samme frygt, og den er blevet gjort til skamme. Hvorfor skulle det være anderledes med Tyrkiet? spørger Semiha.

– Men det er kun de veluddannede. Hvad med de fattige landarbejdere?

– Åh, ja, de er blevet et begreb i Europa, ikke? Det er dem, der altid har den store lyst til at flytte til udlandet, ikke? Men hvorfor skulle man flytte fra Tyrkiet? Vi elsker vores land lige så højt, som resten af europæerne elsker deres, og med de økonomiske og demokratiske ændringer, et medlemskab af EU forhåbentligt kommer til at medføre, vil de sydlige og sydøstlige landbrugsområder af Tyrkiet kunne udvikle sig. Så er jeg sikker på, det bliver os, der får tilflytterne. Se bare på ejendomsmarkedet. Investeringer i ferieejendomme er i de seneste år eksploderet i forskellige områder i Tyrkiet, og det kommer til at gå endnu hurtigere, hvis vi kommer med i unionen. Vi har trods alt godt vejr, i

forhold til Danmark, smiler Sevgi.
– Det handler om stereotyper. De er svære at overkomme, selv om de ikke passer. De udvekslingsstuderende, der har været i Tyrkiet, fortæller os, at de har et helt andet syn på landet end før. Måske er det det, der skal til: udveksling. Det er vigtigt for os at kunne vise, at Europas forestillinger om Tyrkiet ikke er rigtige. Det ville være uacceptabelt, hvis medlemskab blev afslået på grund af stereotyper, siger Sevgi.

Et brohoved til Mellemøsten

Religion kommer til at spille en rolle i debatten, erkender pigerne. Tyrkiet er det første ansøgerland, hvor størsteparten af indbyggerne er muslimer. Hvad kommer den globale forskrækkelse over islam til at betyde i denne sammenhæng?

– Man snakker om, at EU er de kristnes klub, men sådan behøver det ikke at være. USA støtter det tyrkiske medlemskab, fordi man regner med, at vi leverer "det gode eksempel" på et muslimsk demokratiseret land. Jeg er ikke sikker på, det kommer til at fungere sådan, for Tyrkiet har gjort sig megen umage for at nærme sig Europa og er i processen blevet et mindre mellemøstligt land. Vi vil ikke være et bindeled mellem Europa og Mellemøsten, vi vil være

medlem af EU, og bindeledet skal ikke være et argument for medlemskab. Men den forestilling er der desværre nogle steder, siger Selma.

Det lader til, der er mange misforståelser i forholdet til Tyrkiet, hvis man skal tro pigerne, og det er næsten, som om de gennem vores samtale desperat forsøger at udrydde dem. Men det er kun en begyndelse.

– I Tyrkiet er debatten om optagelse en anden end i EU-landene. Før vi kom til Danmark, troede vi, at det handlede om politiske og økonomiske reformer. Men i virkeligheden handler det om kultur og religion, om de forskelle, der er på Tyrkiet og EU. Forskellene bliver kaldt for problemer, men vi ser ikke forskelle som problemer. Der er mange forskelle inden for EU allerede, og det ser ikke ud til, at det skaber uoverkommelige problemer. Tyrkiet er anderledes, det indrømmer vi gerne, men det behøver ikke at være et problem. Det er EU, der gør det til et problem, siger Semiha og Sevgi.

Forandringer har der været mange af i Tyrkiet i de seneste år, og det er nødvendigt, siger pigerne.

– Vi ved godt, at det ikke er muligt at ændre EU. Det er Tyrkiet, der skal forandre sig for at passe til EU. Sådan er det, når man skal ind i et allerede eksisterende system. Bare det ikke bliver for meget. En af vores danske venner, der var på besøg i Istanbul, kom hjem og fortalte, hvor glad han var for den åbne kultur, han havde mødt. Især det, at alle delte med hinanden, var han meget imponeret over. Det er, fordi vi ikke har det samme velfærdssystem som for eksempel i Skandinavien. Vi bliver nødt til at tage os af vores familier, hvis de ikke kan selv. Han frygtede bare, at det var det, EU ville forandre, siger Selma.

Samtalen må stoppe, selv om pigerne stadig har meget på hjerte. De regner helt sikkert med at komme med i klubben, før eller senere. Men helst før.

Kasper Thaarup

Sevgi Dönmez, Selma Mirhan Köroglu og Semiha Feyzioglu er bachelorer i Statskundskab og Internationale Studier fra Sabanci universitetet i Istanbul. I dette semester er de udvekslingsstuderende ved Europastudier på Aarhus Universitet.

Statsbiblioteket fornyer sig

En multimediasal, en ny avislæsesal, et smidigere udlånssystem og et nyt stort cafeområde bliver nogle de nye faciliteter på Statsbiblioteket, når den store ombygning til 14 mio. kr. er færdig midt i juni.

– Vi har ikke haft mulighed for at bygge til, men vi har kunnet omfordele den nuværende plads. Forhallen bliver f.eks. et stort cafeområde, dobbelt så stort som det nuværende, hvor vi også stadig kan have udstillinger, men under langt bedre lysforhold end i dag. Der bliver også flere pladser til gruppearbejde rundt om på biblioteket, fortæller Erling Midtgaard Hanssen,

der er repræsentant for bibliotekets ombygningsgruppe.

I forlængelse af cafeen kommer der en ny avislæsesal til dagens aviser og adgang til at opleve udvalgte eksempler fra bibliotekets musik- og mediesamling, mens der stadig vil være en kombineret avis-/tidsskriftlæsesal på 2. sal. I forhallen vil der også være terminaler, så man kan sende en hurtig e-mail under frokosten, og fladskærme vil hele tiden holde brugerne informeret om seneste nyt fra biblioteket

Nyt brugsmønster

Hele ideen med ombygningen er at

indrette biblioteket efter et nyt brugsmønster.

– I dag er der færre, der kommer bare for at søge litteratur, for det kan de gøre hjemmefra. Til gengæld er der mange, der tilbringer adskillige timer her dagligt, og der er en del, der kommer for at gøre brug af vores multimediefaciliteter. Derfor indretter vi nu en decideret multimediasal, hvor man kan lytte til musik og se film, video og tv, siger Erling Midtgaard Hanssen.

Som noget nyt skal brugerne selv fremover – under videoovervågning – sørge for at stemple bøger ud. Derved håber man at undgå de

lange køer ved ind- og udlåns-skranken. Det bliver også lettere at få artikler fra mikrofilm, idet man fremover selv vil kunne printe de ønskede artikler.

– I det hele taget opprioriterer vi den netbaserede service – bl.a. gennem licenser til elektroniske tidsskrifter, forklarer Erling Midtgaard Hanssen.

Ombygningen forventes helt færdig den 17. juni, hvor Statsbiblioteket fejrer fødselsdag.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Fotos: Lars Kruse/AU-foto og Anders Correll

ROBOTTENS LIV. GRAN Café i Århus bød på foredrag og diskussion om robotternes liv og levned. Her kunne man bl.a. opleve dans af mekaniske humanioider, der efterhånden har nogle år på bagen.

Fra fuldt hus til tomme stole

FORSKNINGENS DØGN

Forsknings Døgn blev en blandet oplevelse for de forskere fra Aarhus Universitet, som havde stablet et arrangement på bene- ne. Teologi blev den absolutte publikums- topscorer med 180 besøgende til debat om kristendommen i Danmark. Det svarer til næsten en femtedel af det samlede besøgstal til dagens 20 arrangementer. En del arrangementer havde ikke mere end 15-35 tilhørere. F.eks. kom der kun 35 til Samfundsvidenskabs arrangement om menneskerettigheder med mediekendte professorer som Jens Vedsted-Hansen, Palle Svensson og Gorm Toftegaard Nielsen.

– De fleste var oven i købet egne studerende, og nogle af dem havde så taget deres mor med, siger Gorm Toftegaard Nielsen og giver sit bud på, hvad der gik galt.

– Man kan ikke sælge alt under en hat. De forskellige arrangementer på universitetet skulle have fat i vidt forskellige mennesker, siger han og retter dermed sin kritik mod den folder og den mere uddybende brochure, hvori universitetet præsenterede sine cirka 20 arrangementer.

Med succesen på Teologi kunne det også

tyde på, at en målgrupperettet markedsføring var vejen til et fyldt auditorium.

– Vi havde sendt 1500 mail ud til folk i fakultetets netværk, og der var folk fra hele Jylland og fra Fyn til arrangementet, fortæller professor Viggo Mortensen fra Teologi.

En opgørelse på Aarhus Universitet viser, at 1050-1100 opsøgte Forsknings Døgn, der er en ide, videnskabsministeriet lancerede tidligere på året, og som dækker hele Danmark.

– Når man tager i betragtning, at universitetet ikke havde ret lang tid til at markedsføre dagen, og at forskningsaktiviteterne skulle konkurrere med mange andre tilbud i Århus, kan universitetet godt være tilfreds med det antal tilhørere, siger konstitueret kommunikationschef Anders Frølund.

Han vurderer, at universitetet til næste år formentlig kan tiltrække dobbelt så mange, fordi markedsføringen kan sættes ind i bedre tid – og ved at flytte arrangementet.

– Vi vil anbefale ministeriet, at arrangementet bliver holdt i marts. Et oplagt publikum er f.eks. gymnasieelever og -lærere, og de er optaget af eksamen i maj, siger Anders Frølund.

Den tanke støtter lektor Ole Caprani, som

FREMTIDENS KLASSEVÆRELSE rykkede ud i virkeligheden på Lille Torv. Elever fra 8.A på Vestergårdsskolen i Viby og 9.B. på Katrinebjergskolen prøver her den nyeste mobilteknologi af. Med den kan de tage ud i "virkeligheden" og sende billeder, lyd og tekst hjem til skolen, hvor læreren kan følge elevernes færden via GPS på en storskærm.

var med i en videnskabscafé om robotter på GRAN Café, der trak 15-20 gæster.

– Alle, der underviser på aftenskoler eller folkeuniversitetet, ved, at når solen kommer, så kommer folk ikke. Det burde være om efteråret, foreslår han.

Universitetet arbejder også med andre ideer til, hvordan Forsknings Døgn skal gribes an næste gang.

– Vi vil overveje, om der i stedet for mange arrangementer skal være nogle få højprofilerede arrangementer. Det er svært at markedsføre noget, der er så bredt, siger Anders Frølund.

Der er meningen, at Forsknings Døgn skal være en fast årlig begivenhed de næste fem år.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

IT I TRE DIMENSIONER. Panoramabiografen på CAVI bød på 3D-kunst og underholdning og det trak mange besøgende. Derudover kunne man bl.a. opleve fremtidens skoletaske og nyanvendelser af 3D.

HJERNEFØREDRAG Århus Sygehus inviterede til foredrag om hjernen. Hjerneforsker Arne Møller fortalte bl.a., at ludomani kan ses forskellige steder i hjernen hos kvinder og mænd.

UGLEGYLP. På Naturhistorisk Museum kunne børn og voksne studere hvad ugle havde spist. Her er tvillingerne Liv og Victoria Jensen i fuld gang med at finde knogler og tænder og andre rester af mus.

Den danske undergrundsgruppe

Lars Kruse/AU-foto

En forskergruppe ved Geologisk Institut vendte kort før pinsen op og ned på begivenheder i undergrunden for 60 millioner år siden. Samtidig leverede de endnu et eksempel på, at det kan betale sig at gå egne veje og tvivle på den herskende viden på bjerget.

UNDERGRUND

Hvordan kan så mange geologer tage så meget fejl i så lang tid?

Spørgsmålet er nærliggende, efter at fire forskere ved Geologisk Institut har fundet frem til en ny forståelse af, hvad der udløser geologiske bevægelser i undergrunden, og hvordan de virker.

Deres opgør med de seneste årtiers herskende paradigme blev den 12. maj offentliggjort i det ansete tidsskrift *Nature*. Det er i første række gedigen grundforskning, men den rejser også visse nye perspektiver i de store olieselskabers jagt efter boremuligheder.

Nyt håb for oliegeologerne

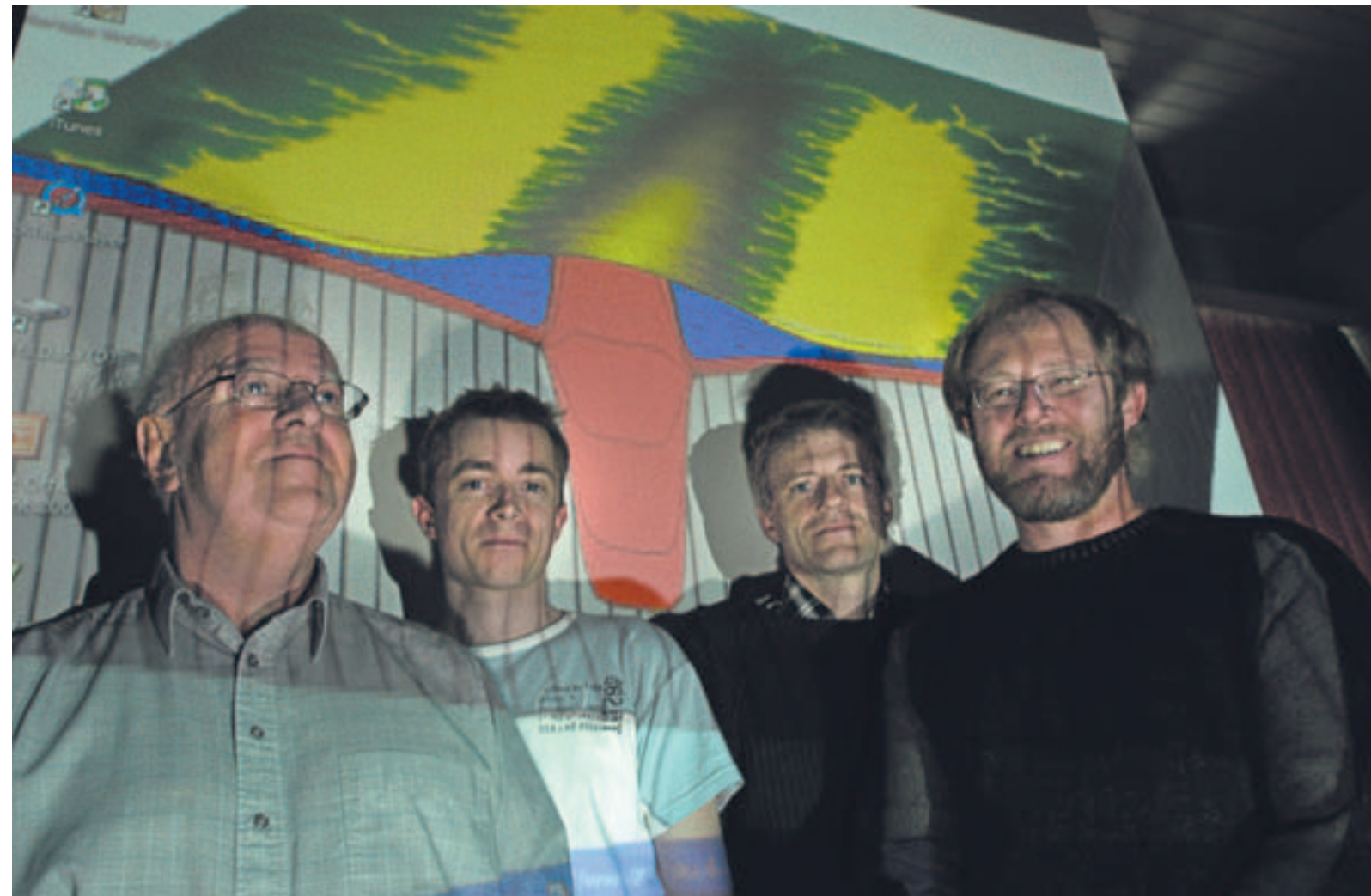
Paradoksalt nok havde netop et af disse selskaber, Shell, et tæt samarbejde med det geologiske establishments *grand old man*, Peter Ziegler. Det er hans ideer om undergrundens bevægelser, århusforskernes nu rokker ved og giver oliegeologerne nyt håb om at kunne finde olie på steder, som det geologiske paradigme havde afskrevet.

– Det har været vores fordel ikke at være alt for tæt på Peter Ziegler, der med sin karismatiske person og enorme viden har formået at danne skole med sin teori om, at næsten alle hævninger i det indre af den europæiske kontinentalplade er sket på grund af det pres, der opstår, når den afrikanske og europæiske kontinentalplade støder sammen. Vi kan nu vise, at de hævninger også blev dannet, når presset mellem de to plader tog af, forklarer lektor Søren Bom Nielsen, der har stået i spidsen for forskergruppen.

Et rigere univers

Den viden kan have betydning for, om oliereservoirerne i hævningerne er intakte. Det er nemlig muligt, at et hårdt pres har ødelagt de "fælder", hvor olien har ligget, men der er stadig mulighed for, at olieboringer vil give bonus, hvis der ikke har været tale om et pres.

– Den viden, vi har lagt frem, giver fortolkerne af geologiske data et lidt rigere univers, og oliegeologerne får bedre mulighed for at gennemskue mekanikken i de mere komplicerede oliefælder. Alt andet lige mindsker det risikoen ved at investere i efterforskningsboringer, fortæller Søren Bom Nielsen.

Forskergruppen fra Geologisk Institut, der rokkede ved et af geologiens paradigmer, står her foran en computersimuleret model af en kontinentalplade. Det røde felt midt i modellen viser en såkaldt svaghedszone med de geologiske aflejringer, som især har århusforskernes interesse. De fire forskere er fra venstre lektor Erik Thomsen, forskningsadjunkt David Lundbek Hansen, lektor Ole Rønø Clausen og lektor Søren Bom Nielsen, der er leder af gruppen.

Geologernes historiebog

Der ligger flere års arbejde bag publiceringen i *Nature*, som rokker ved den etablerede forståelse af sammenhængen mellem hævninger i undergrunden og kontinentalpladernes voldsomme sammenstød, som bl.a. skabte Alperne. For at finde ud af, hvordan vertikale bevægelser er foregået i det indre af kontinentalplader, har geologerne haft fat i den historiebog, som gemmer sig i såkaldte svaghedszoner. Her finder de masser af information i geologiske aflejringer fra forsvundne landskaber.

Netop disse aflejringer har med Søren Bom Nielsen som drivkraft haft århusiansk bevågenhed gennem en årrække. I forbindelse med *Nature*-publiceringen har forskergruppen været tilbage i paleocæn tid for 60 millioner år siden for at finde aflejringer fra den svaghedszone inde i den europæiske kontinentalplade, hvor Danmark er placeret omkring midten.

Ved at koble data herfra sammen med avancerede matematiske modeller har forskerne været i stand til at lave computersimuleringer af, hvordan udviklingen dengang forløb inde i den europæiske kontinentalplade.

Matematikeren gav ny forståelse

De mange års interesse for geologiske aflejringer har resulteret i adskillige ph.d.-afhandlinger. Den første i rækken kom fra David Lundbek Hansen, der som matematiker valgte en forskeruddannelse inden for geofysik. I sin afhandling skabte han med computersimuleringer en ny

forståelse for geologiske bevægelser i svaghedszoner, hvor han kunne påvise, at der også skete hævninger, når presset mellem kontinentalpladerne blev lettet.

– På det tidspunkt indså vi ikke rækkevidden af den forståelse, forklarer David Lundbek Hansen, der er medforfatter til *Nature*-artiklen, der nu har føjet yderligere elementer til den del af geologihistorien, som

Lektor Søren Bom Nielsen:

Vi har kørt vores eget løb uden at været syltet alt for meget ind i al "normalvidenskaben". Det viste sig, at min aha-oplevelse holdt vand.

under navnet pladetektonik blev etableret i 1960'erne.

– Pladeteknikken opfatter det yderste af jorden som nogle stive plader, der skurer mod hinanden og skaber spændingsfelter. Hvad der skete inde i pladerne for 60 millioner år siden, siger den derimod ikke meget om. Men nu forstår vi bedre, hvordan jordlagene kan bevæge sig i det indre af kontinenterne, tilføjer Søren Bom Nielsen.

En aha-oplevelse

At det gik sådan, tilskriver han en aha-oplevelse for et års tid siden.

– Den fik jeg ved at studere data, som min kollega, palæontologen Erik Thomsen, har indsamlet. Han har lavet en meget præcis datering af paleocæne aflejringer omkring

den danske Sorgenfrei-Tornquist-zone, som strækker sig fra Sydnorges kyst under Aalborg og Kattegat og bliver synlig ved Kullen og Bornholm. De data viste, at de bløde hævninger havde fundet sted, og det slog mig, at det måske skyldtes et aftagende pres, forklarer Søren Bom Nielsen.

Derefter begyndte han at sammenligne med data fra andre svaghedszoner med bløde hævninger. Dem fandt han i Centralgraven i Nordsøen, hvor Danmark i dag henter sin olie, samt i zoner i Tyskland, England, Polen og Holland. Forskere har beskrevet dem, men teorien om et øget pres fra kontinentalpladernes sammenstød fik dem til at gribe til komplicerede hjælpehypoteser for at forklare den pludselige ændring til mere bløde hævninger på overfladen frem for at forstå dem som et resultat af, at presset pludselig tog af.

Ikke syltet ind

– Netop tesen om det aftagende pres viste sig at passe, forklarer Søren Bom Nielsen, der herefter samlede forskerholdet bag artiklen i *Nature*. Ud over David Lundbek Hansen omfatter det førnævnte Erik Thomsen samt lektor Ole Rønø Clausen fra Maringeologisk Afdeling. Tilsammen udgør de med Søren Bom Nielsens karakteristik en tværfaglig gruppe, der kan lidt af hvert.

– Hvor andre skoler forfølger en ide, har vi kørt vores eget løb uden at være syltet alt for meget ind i al "normalvidenskaben" omkring Peter Zieglers model. Det viste sig, at min aha-oplevelse holdt vand, siger Sø-

ren Bom Nielsen, der medgiver, at gruppen står på skuldrene af mange års geologiske undersøgelser fra universiteter og olieselskaber.

En særlig kobling

Det er bl.a. data herfra, forskerne ved Geologisk Institut lægger ind i matematiske modeller, der er så komplicerede, at de kan begynde at opføre sig som virkeligheden.

– De modeller har været under udvikling gennem de seneste 20-30 år, men stiller store krav til computerkraft. Så det er først for nylig, man er begyndt at bruge computersimulering til at studere geologiens historie, forklarer David Lundbek Hansen.

Koblingen af geologiske og geofysiske data til matematiske modeller betegner han som ret specifik for Geologisk Institut, der også har en afdeling for geofysik.

– Det giver en god blanding af geologi, fysik og matematik. Ved at angribe det geologiske felt fra forskellige retninger kommer vi også lidt længere omkring, fastslår han.

Den tværfaglige angrebsvinkel skal nu bruges til at gå i dybden med konsekvenserne af det nye bidrag til geologiens historie. Den europæiske kontinentalplade skal underkastes nærmere udforskning for at finde ud af, hvornår og fra hvad den har været under pres, og om forskerne har misforstået de tektoniske signaler på andre tidspunkter end dengang for 60 millioner år siden.

Visioner for et universitet

Hvilken vej skal Aarhus Universitet gå? Det spørgsmål var til debat på Moesgård, hvor det årlige ledelsesmøde blev afviklet den 19. maj. Tre yngre forskere var inviteret til at tale om, hvordan universitetet skal se ud om 10 år. Her er deres bud på en strategi.

Elite i Centres of Excellence

Stil større krav til de studerende og beløn dem, som tager fordybelsen alvorligt. Udvælg de fokusområder, hvor Aarhus Universitet har noget at byde på, og giv dem mulighed for at udvikle sig i "Centres of Excellence", lyder det fra Ann-Christina Lauring Knudsen, adjunkt på Det Humanistiske Fakultet.

– En strategi for fremtiden skal tage udgangspunkt i den identitet, Aarhus Universitet har i dag. Vi skal ikke forsøge at kopiere andre universitetssystemer, siger Ann-Christina Lauring Knudsen med adresse til det britiske universitetssystem, hvor man bl.a. har oplevet et stort tab af autonomi på grund af evindelige evalueringer og store administrative opgaver, som er blevet læst over på forskerne. Heller ikke den amerikanske privatiseringsmodel er noget at stræbe efter, mener Ann-Christina Lauring Knudsen. Her er forskerne i dag deres egen lykkes smed, med det resultat, at samarbejde og fællesskab mellem forskerne har

meget trange kår.

Ifølge Ann-Christina Lauring Knudsen skal Aarhus Universitet bruge ressourcer på at udvikle de forskningsområder, hvor universitetet i dag har stor ekspertise.

– Vi skal skabe de elitemiljøer, som kan være med til at sætte Aarhus Universitet på Danmarks- og verdenskortet. Universitetet har ikke kapacitet til at blive stort på alle områder. Derfor skal vi udvælge de stærke områder og lade dem udvikle sig i "Centres of Excellence", dvs. elitecentre, som placeres oven på den nuværende struktur. På den måde vil vi blive endnu bedre til at tiltrække både private og offentlige forskningsmidler, siger Ann-Christina Lauring Knudsen, der i den forbindelse gerne så, at Aarhus Universitet blev bedre til at brande sig selv.

– Det handler ikke om, at vi skal trykke flere T-shirt eller kuglepenne med logo på. Vi skal derimod blive langt bedre til at fortælle de go-

Lars Kruse/AU-foto

Sats mere på eliten blandt de studerende, siger adjunkt Ann-Christina Lauring Knudsen.

de historier om Aarhus Universitet, specielt når vi henvender os til det internationale forskningsmiljø, siger hun.

Hvad angår de studerende, så er nøgleordene også her elite og fordybelse.

– Universitetet skal fortsat have, hvad man kunne kalde en public service-forpligtelse, men jeg mener, at man skal satse meget mere på eliten blandt de studerende. Jeg så gerne, at man knyttede elitestuderende til de foromtalte "Centres of Excellence" og herigennem

støttede dem med stipendier og erhvervsmidler. De elitestuderende kunne samtidig fungere som rollemodeller og mentorer for nye studerende og således være med til at opbygge en studiekultur, hvor det er o.k. at studere 100 procent og ikke 35 eller 50 procent, som mange praktiserer i dag, siger Ann-Christina Lauring Knudsen.

Anders Correll / ac@adm.au.dk

Samarbejde på tværs

Aarhus Universitet skal styrke det tværfaglige forskningssamarbejde og den faglige diversitet – udvikle det, vi er gode til – og lade de store universiteter som Harvard og Oxford om specialiseringen, siger lektor Thomas Vorup Jensen fra det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Han sammenligner det globale universitets-samarbejde med jernbanedriften: Harvard University er en hovedbanegård, hvor man møder mange forskere inden for det samme specialiserede forskningsfelt og opdyrker og udvikler den gren af forskningen. Aarhus Universitet er som en mellemstor station, hvor man ofte er alene om sit speciale, men hvor miljøet i høj grad indgyder til tværfagligt samarbejde mellem specialister.

– Vi skal ikke opbygge et eliteuniversitet i Århus, eller i Danmark for den sags skyld. Vi skal beholde den nuværende struktur og mangfoldighed og satse på at blive gode gennem tværfagligt samarbejde. Den rendyrkede specialisering skal foregå på de store universi-

teter, hovedbanegårdene, hvor man specielt i forbindelse med forskeruddannelsen, men også løbende gennem karrieren får mulighed for at dygtiggøre sig inden for sit speciale, siger Thomas Vorup Jensen.

At sammenligne universiteterne kvantitativt, når de kvalitativt er så forskellige, er at sammenligne æbler og pærer, mener han med henvisning til de mange rankings mellem universiteterne. Han betragter det som en enestående præstation at f.eks. Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet i Århus ligger som nummer 23 i verden, hvad angår impact factor, hvor Oxford og Harvard naturligvis topper listen.

– Den placering er et godt bevis på, at man godt kan nå et højt videnskabeligt niveau gennem det tværfaglige samarbejde, siger Thomas Vorup Jensen, der er lodret uenig med regeringens opfattelse af, at universiteterne kan styrkes gennem opbygning af eliteuniversiteter med specialiserede enheder.

– Man skal forholde sig til, hvad det er for

Lars Kruse/AU-foto

AU bliver aldrig en hovedbanegård inden for forskningen, mener lektor Thomas Vorup Jensen.

en forskning, vi ønsker universitetet skal frembringe. AU bliver aldrig en hovedbanegård, som forskere fra hele verden vil valfarte til for at specialisere sig. Her er den akademiske karriere en blanding af fordybelse og tværfagligt samarbejde. Vi er tvunget til at rejse efter fordybelsen – vil man være god inden for et felt, så må man rejse hen til det sted, hvor de er gode.

– Vores styrke ligger i den interdisciplinære forskning. Derfor skal vi styrke og optimere

mulighederne for denne mangfoldighed gennem smidige centerdannelser på tværs af den nuværende struktur. Samtidig skal vi sikre, at specielt vores ph.d.-studerende får optimale vilkår for at rejse ud og specialisere sig. Det er langt mere hensigtsmæssigt at bruge rejsepenge på forskeruddannelsen, end det er at bruge dem på de studerende, som regeringen nu foreslår, siger Thomas Vorup Jensen.

Anders Correll / ac@adm.au.dk

Et vestdansk universitet

Et regionalt universitet, der rekrutterer studerende fra Midtjylland, er ikke nok for et universitet med ambitioner. Derfor skal man opbygge et vestdansk universitet omkring Aarhus Universitet i samarbejde med Syddansk Universitet, Handelshøjskolen i Århus og Aalborg Universitet, mener lektor Brian Bech Nielsen fra Det Naturvidenskabelige Fakultet.

Et vestdansk universitet, der dækker Fyn og Jylland, kan hente studerende fra 55 procent af befolkningsgrundlaget, og det kan gøre universitetet til landets største.

– Vi har et stærkt fagligt miljø på Aarhus Universitet – men jeg tror ikke, vi er i stand til at fastholde det med den nuværende opbygning. Derfor skal vi tænke stort, siger Brian Bech Nielsen med tanke på et samlet, vestdansk universitet.

Han mener, en af de helt store udfordringer de næste 10 år bliver fortsat at tiltrække studerende og modstå presset fra specielt Køben-

havns Universitet, men også fra de udenlandske universiteter.

– Studenterne er universiteternes råstof – man kan godt bedrive god forskning uden studerende, men på et eller andet tidspunkt har man brug for fornyelse og den dynamik, som det giver at have aktive studenter omkring sig. Forskning bedrives jo i et levende miljø. Derfor er det ekstremt vigtigt med adgang til dette råstof, både hvad angår kvalitet og kvantitet, siger Brian Bech Nielsen.

Han forestiller sig et universitet med den nuværende regionale opbygning, hvor man indgår i et stadigt tættere samarbejde med henblik på at styrke de faglige miljøer gennem sammenlægninger af fag. En af konsekvenserne bliver bl.a. en regional opsplittning i uddannelsesstilbudene.

– Det skal vi udnytte til at give dem, som virkelig har potentialen, muligheden for at gennemføre en eliteuddannelse. Jeg forestiller

Lars Kruse/AU-foto

AU skal være kernen i et stort vestdansk universitet, der kan konkurrere nationalt og internationalt, mener lektor Brian Bech Nielsen.

mig ikke, at vi skal tilbyde eliteuddannelser på alle områder – det vil være uklogt – man skal satse på de områder, hvor vi i dag er stærke, siger han.

Et vestdansk universitet vil ikke kun være en enhed, som kan matche Københavns Universitet og den kommende udvikling i Ørestaden. Man vil også få en enhed, som politikerne bliver nødt til at tage alvorligt i forsknings- og undervisningssammenhæng. Et stort vest-

dansk universitet vil også bedre kunne løfte den forpligtelse, som et universitet har i forbindelse med erhvervsudviklingen i regionen.

– Erhvervsudvikling i Vestdanmark trænger til et gevaldigt løft. Det er jo f.eks. helt galt, at landets næststørste by er så dårlig repræsenteret med erhvervsvirksomheder, som Århus er, siger Brian Bech Nielsen.

Anders Correll / ac@adm.au.dk

Naturvidenskabelig teori på nye veje

Det Naturvidenskabelige Fakultet slår med sit andet fokusområde et slag for grundforskningen. En tværfaglig vinkel retfærdiggør den teoretiske grundforskning som fokusområde, forklarer professor Klaus Mølmer, der er udpeget som leder af det nye Center for Teoretisk Naturvidenskab.

FOKUSOMRÅDE

Ingen kan forudsige, hvad der kommer ud af det indsatsområde, Det Naturvidenskabelige Fakultet har ud over nano-science i universitetets udviklingskontrakt. Fakultetet satser på et fokusområde, som skal bygges op fra bunden: "teoretisk naturvidenskab". Ideen er, at forskere fra forskellige institutter skal gives bedre muligheder for at flette hinandens ideer, metoder og kompetencer sammen og derved finde nye veje – og måske endda udvikle nye selvstændige forskningsområder – inden for den teoretiske naturvidenskab.

– Vi har ingen etableret tradition, men snarere en række glimtvis eksempler på at arbejde tværfagligt her på fakultetet. Det er ikke underligt. Vi er alle specialiserede forskere. Som fysiker er min gennemslagskraft for eksempel størst, hvis jeg koncentrerer mig om fysikforskningen. Vil man være i front, har man skyklapperne på, siger professor Klaus Mølmer, der er udpeget som leder af det nye Center for Teoretisk Naturvidenskab.

Betegnelsen "skyklapper" er positivt ment, men centret giver forskerne en mulighed for at lægge dem fra sig og prøve tværdisciplinære ideer af.

– Der satses ikke i første omgang på at opbygge en stor aktivitet med nyansættelser, men at de eksisterende forskere får mulighed for at gå nye veje. I centret vil vi skaffe midler til projekter, som typisk ikke vil kunne få midler fra forskningsrådene. Vi ser det her som en græsrodsbevægelse. Det er ikke dekanen eller mig, der skal opfinde projekterne. Ideerne skal komme nedefra, forklarer Klaus Mølmer.

Teoretisk stærke i forvejen

Det teoretiske miljø på fakultetet er stærkt i forvejen, og de fagspecifikke teoretiske områder på fakultetet nyder høj anerkendelse, men de er fragmenterede, påpeger Klaus Mølmer. Det er for at samle dem, dette slag for grundforskningen slås.

– Vi har kompetencerne, og vi kan her gøre en forskel inden for grundforskningen. Vi er villige til at tage en risiko, der kan føre til, at der bliver identificeret nogle initiativer, som kan blive nye faste forskningsområder, siger Klaus Mølmer.

Dette lidt utraditionelle slag for grundforskningen i universitetets udviklingskontrakt indfrier på den ene side ønsket om den større tværfaglighed, men tilfredsstiller på den anden side også en lyst til at sende et signal om at fastholde grundforskningen som universitetets væsentligste indsats.

– Samtidig med, at vi naturligvis har en markant satsning inden for nano-teknologien, som involverer flere institutter både i forskning og

undervisning, var flere forskere fremme med ønsket om at slå et slag for grundforskningen. Center for Teoretisk Naturvidenskab er et colubusæg, fordi det netop tilgodeser den teoretiske grundforskning, samtidig med at det nye tværvideenskabelige sigte kvalificerer det til at være et nyt indsatsområde, siger Mølmer.

Store kanoner og sandwich

Klaus Mølmer regner med, at centret det første år vil bruge en million kroner, og derefter vil budgettet stige til to-tre millioner om året, så op til fem nyansættelser i form af postdocer eller gæsteforskere kan tilknyttes de nye projekter. Forventningen er hermed at udvikle nogle fyrtårne inden for tværfaglig teori.

– Det vil være fyrtårnene, som vil lægge beslag på en stor del af pengene. Af dem forventer vi superkvalitetsforskning, som måske også ville have fundet sted, hvis vi ikke havde haft institutgrænserne, som de nu er

hos os. På nogle universiteter i udlandet ligger grænserne anderledes mellem f.eks. kemi og biologi, så derfor vil noget af den forskning, vi vil lave, kunne tage konkurrencen op med disse miljøer, siger Mølmer. Centret ønsker også at stimulere mindre økonomisk krævende projekter, hvor Klaus Mølmer især lægger vægt på, at der bliver etableret en fælles naturvidenskabelig foredragsrække med "store kanoner", som alle vil finde det interessant og inspirerende at gå til. Det er alfa og omega for at få tværfagligheden på gлед, mener han.

– Det er afgørende, at vi får nogle aktiviteter, der får folk til at gå samme sted hen rent fysisk. Der skal være kaffe og kage først og sandwich bagefter, sådan at folk bliver hængende og kommer til at snakke sammen. Det kan være med udgangspunkt i foredraget, men det behøver det ikke være. Bare folk får snakket sammen, for så opstår ideerne og lysten til tværfagligt samarbejde.

Mere synlige teoretikere

Han understreger, at indsatsområdet ikke er et eksklusivt tiltag rettet mod de matematikere og fysikere, som er på fakultetets mest teori-tunge institutter. Han ønsker faglig bredde i projekterne og har allieret sig med en styregruppe af forskere fra de forskellige institutter ved fakultetet.

– Der sidder forskere på institutter som Biologi, hvor der i modsætning til Matematik er meget få teoretikere, og de vil forhåbentlig være glade for at få nyt forum. Den tværfaglige indsats vil både være en social gevinst og en politisk styrkelse af deres fagområde. Skal der for eksempel ansættes nye folk på de institutter, kan det måske være svært for dem at argumentere for, at det skal være en teoretiker. Med dette indsatsområde kan vi være med til at synliggøre teoretikerne i hele organisationen.

Desuden vil Klaus Mølmer meget gerne se projekter, der også involverer

FOKUS PÅ FORSKNING

Udviklingskontrakten er godkendt af Videnskabsministeriet. Indtil videre gælder den for 2005, men det er universitetets intention, at de seks udvalgte fokusområder inden for forskning fortsat skal tildeles særlig opmærksomhed i den efterfølgende udviklingskontrakt for perioden 2006-2009.

De seks fokusområder inden for forskning er: globalisering, molekylær medicin, nano-science, religion som normsætter, teoretisk naturvidenskab og videnssamfundet.

Alice Hansen

rer forskere fra andre fakulteter, og ideerne må gerne komme derfra. Nogleord for dette indsatsområde synes at være kreative indfaldsvinkler og risikovillighed.

– Når det er et område, der er mere drømmeagtigt end de øvrige, må man godt tage store ord i sin mund. Vi har fuld tiltro til, at de folk, der kommer med ideerne, stiler efter det højeste internationale niveau i det, de kaster sig ud i. Og på basis af de ting, der går godt, kan institutterne så overveje at gøre dem til en permanent aktivitet med fast rekruttering. Det kommer af sig selv, tror jeg. Men vi kan ikke på forhånd gætte, hvad der bliver vores største succeser, siger Mølmer.

Ikke forcere tværfaglighed

Hans største mareridt er, at der ikke kommer tilstrækkeligt mange nye projekter, selv om han ikke tror, det er sandsynligt. Men tanken er dog tænkt, for hvor mange har lyst til at slippe det, de er allerbedst til?

– Den nye tværdisciplinære aktivitet skal ikke presses igennem for enhver pris, hvis kernekompetencerne herved sættes over styr, fremhæver Klaus Mølmer.

– *The Times Higher Education Supplement* kårede tidligere på året fakultetet som nr. 39 i verden og det bedste i Norden. Denne succes er givetvis båret af spidskompetencerne, og når man er god til noget, er man også forpligtet til at levere varen. Men man er også nødt til at være risikovillig. Derfor har jeg det sådan, at jeg vil kæmpe for – om jeg så skal gå rundt og banke på folks døre – at vi får søsat nogle stærke tværfaglige projekter. Tænk på nano-science. For nogle år siden startede det som et tværdisciplinært forskningsfelt.

Netop på grund af indsatsområdets mere prøvende karakter roser han Aarhus Universitet for at have skrevet det ind i udviklingskontrakten.

– Universitetet får ny forskning i nye områder, som vi nok ikke kunne have skaffet penge til fra dem, der traditionelt giver os penge. Så hvis Aarhus Universitet tør være risikovilligt, og det tør universitetet – det har selv skrevet det ind i kontrakten – så får det faktisk en mulighed for at spille på det her lotteri, hvor der helt sikkert vil blive gevinster.

Den officielle indvielse af Center for Teoretisk Naturvidenskab finder sted ved Det Naturvidenskabelige Fakultets årsfest den 3. juni, og her vil Sir Roger Penrose afholde det første foredrag i den fælles foredragsrække.

Den rare tortur

Ømme muskler har svære vilkår på Psykologi, hvor FAPIA har stor succes med at tilbyde de studerende massage til billige penge.

VELVÆRE

– Nu er jeg lidt ond ved dig. Er det i orden? spørger Jens Dalentoft ned mod baghovedet af Pia Olsen, mens han presser en tommeltot ned i et udvalgt punkt på Pias rødmossede ryg.

– Mmmmm, mumler Pia Olsen, som om hun ikke har kræfter til en større reaktion.

– Det må vi se, om du stadig synes, når jeg kommer længere ned!

– Det er næsten sådan lidt masochistisk, men jeg har det sådan, at nu har skuldrene og nakken drillet og irriteret mig, så nu skal de få igen, svarer hun Jens.

Jens Dalentoft er fysioterapeut-studerende på 3. år og tilbyder studerende massage på Psykologi. Pia Olsen har booket en behandling, fordi hun har ondt i skuldre og nakke, men Jens finder en del andre ømme punkter på hendes ryg, hvor musklerne også er gået i hårdknude.

– Det er fantastisk rart. Jeg har fortalt ham, hvor jeg har ondt, og når han så tager fat, kan man ligesom mærke, hvordan det hænger sammen. Jeg har ondt i skuldrene, men en del af det starter et helt andet sted, siger Pia Olsen, der er til massage for første gang hos Jens Dalentoft.

Flyt rundt på stolen

Den største synder er ofte måden, du sidder, når du arbejder, forklarer han Pia, mens hans fingre arbejder videre hen over hendes ryg.

– 80 procent af den danske befolkning har i et eller andet omfang ondt i ryg, skuldre og nakke. Man bør holde en masse små pauser, når man arbejder, og så bør man sidde på 20 forskellige måder. Der er ikke én rigtig måde at sidde på, siger Jens Dalentoft.

Det undrer Pia Olsen:

– Hvorfor gør man ikke mere i Danmark for at forebygge? Det eneste, jeg har lært om, hvordan man bør sidde på en stol, det er fra folkeskolen. Der kom en sundhedsplejerske ind i klassen og fortalte, at man skulle sidde ret på stolen med numsen ind mod ryglænet, og hvis man ikke kunne nå jorden, så skulle man have nogle telefonbøger under fødderne. Der burde være noget mere oplysning i folkeskolen eller gymnasiet.

Pia Olsen er specialestuderende og sidder ikke overraskende mange timer om ugen foran bøger og pc. Det har givet de ømme muskler i skuldre og nakke, og da hendes kæreste fik stærke rygsmerter, som ikke længere kan afhjælpes ved massage alene, tog hun det som en påmindelse om, at hun selv bør tage sine ømme muskler alvorligt – inden skaden er sket.

Glemmer kroppen

Gennem FAPIA, Foreningen Af Psykologistuderende I Aarhus, kan hun få en halv times massage til 40 kroner, og det foregår et i lokale på Psykologi.

– Det er billigt og tilgængeligt, så det kan ikke være bedre. Jeg har tænkt mig at fortsætte. Det er ikke bare godt at få løsnet op. Det er også et spørgsmål om velvære. Det er skønt bare at ligge der og blive nusset om og give sig hen. Mange studerende har en stresset hverdag, især op mod eksamen, hvor hjernen kører hele tiden. Kroppen tænker man ikke meget på – kun lige når man mærker sult, siger Pia Olsen.

billedtekst

Mens hun langsomt kommer til sig selv efter en halv times afslapning på den hårde måde og titter op fra massagebænkens hullede pude med det karakteristiske trykmærke efter puden i ansigtet, gør Jens Dalentoft klar til endnu en behandling.

Næste "offer" står klar uden for døren. Massageordningen har kørt i flere år på Psykologi, men især siden sidste sommer

er tiderne blevet booket på rekordtid.

– Det har været helt vanvittigt. Og det er især skuldre, nakke og ryg, folk døjer med, så det er helt rart med afvekslingen, når der en gang imellem er nogle, der vil have masseret ben, siger Jens Dalentoft.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

MASSAGE TIL PSYKOLOGISTUDERENDE

Foreningens Af Psykologistuderende I Aarhus, FAPIA, tog for tre år siden initiativet til massageordningen.

Massagen var tænkt som et særligt eksamensgode, men der har vist sig at være efterspørgsel på behandlinger året rundt.

Ordningen er kun for psykologistuderende. FAPIA-medlemmer betaler 40 kroner pr. halve time, mens ikke-medlemmer giver 60 kroner. FAPIA betaler resten af massørernes løn.

Ph.d.-studerende fra AU ude af rumkapløb

Ph.d.-studerende Esben Skovsen fra Fysik kommer sandsynligvis ikke med op på European Space Agency's (ESA) rumforskningsstation som astronaut. Han var blandt de godt 20, der bestod håndelagsprøverne så godt, at han gik direkte videre i udskilningsløbet til trin 3 – en psykologsamtale. Men efter den har Esben Skovsen fået følgende besked: "På baggrund af helbreds-testen, håndelagsprøverne og psykologsamtalerne har udvalget samlet vurderet, at andre ansøgere er endnu bedre kvalificeret på nuværende tidspunkt. Udvalget har tilladt sig at være meget kritiske, idet vi fortsat har en pulje af særdeles kvalificerede ansøgere."

– Det har jeg det ok med. Selv om jeg håbede på det, har jeg hele tiden været klar over, at chancen for at komme igennem nåleøjet var lille. Under alle omstændigheder er jeg glad for, at jeg prøvede at søge, og vil sikkert søge igen, hvis noget lignende byder sig i fremtiden, siger Esben Skovsen.

Hans astronautchance er ikke helt udtømt, om end den ikke er stor. Danmarks Rumcenter, der forestår udvælgelsen, har "til enhver tid mulighed for gå tilbage og revurdere ansøgningerne endnu engang. Dette vil imidlertid kun blive aktuelt, hvis udvalget mod forventning ikke finder egnede kandidater blandt de tilbageværende ansøgere," skriver centret i afslaget.

Ikke alle kandidater fra Aarhus Universitet har som Esben Skovsen valgt at stå frem i CAMPUS, men skulle der være nogle tilbage i opløbet, vil avisen meget gerne høre fra dem. /scv

Forza IFSK universitetsmestre i indendørs fodbold

I forårets finale i indendørs fodbold den 9. maj tørnede de to statskundskabshold, Forza IFSK og Spezial SV, sammen, og efter en kamp præget af højt teknisk niveau sikrede Forza IFSK sig sejren, mens de erfarne Spezial SV-spillere måtte tage til takke med andenpladsen. Nr. tre blev juraholdet Den Gyldne Måge.

For holdene Spezial SV og Horst & Co. var finalestævnet en bevægende dag. Begge hold var med for sidste gang efter at have deltaget i turneringen gennem seks år – kun afbrudt af et semester, hvor spillerne var i praktik.

– Turneringen har været en fast ugentlig begivenhed for de studerende i alle årene, forklarer Henning Jensen fra Spezial SV, mens Kristoffer Böttzauw og spillerne fra Horst & Co. afslutter forårets turnering med en rituel afstemning om dagens spiller og tekniske finesse.

Turneringen i indendørs fodbold arrangeres af Aarhus Universitetssport (AUS) og afvikles hvert semester i Bellevuehallen. Næste turnering begynder sidst i september, og holdene spiller på en fast selvvalgt hverdag gennem hele semesteret. De bedste hold kvalificerer sig til finalestævnet, hvor nye universitetsmestre kåres. Læs mere på www.aus.dk

Claus Behrendsen, AUS

Bar med hjerte i

Da der efterhånden er flere fredagsbarer i Nobelparken, har de studerende på Tysk og Fransk valgt at finde et nyt navn til deres bar, der hidtil har heddet Nobelbaren. Og efter en navnekonkurrence er baren nu kommet til at hedde "romantisk bar". Det skrives med et hjerte i stedet for y'et og udtales "romantisk". Andre gode forslag var "barbar" og "wunderbar". /scv

Religion på markedsvilkår

Jens Dige/POLFOTO

Kristendommen er under forvandling, og den danske folkekirke er kommet under pres fra en voksende religiøs mangfoldighed. Professor, dr.theol. Viggo Mortensen har i en ny bog under Det Danske Pluralismeprojekt taget pulsen på kirken og kristendommen i Danmark.

RELIGIØS PLURALISME

Sex er nok kommet for at blive, understregede Groucho Marx. Men hvad med kristendommen? Har den også så godt tag i den menneskelige "natur", at den er kommet for at blive? Og hvad med den danske folkekirke?

Sammenligningen er selvfølgelig urimelig. Kristendommen og folkekirken er historiske tilblivelser, og til det historiske hører også, at de kan dø igen. Men når man tænker over, at kristendommen nu i 2000 år har overlevet som rygtet om en mand, der gik rundt i Galilæa og gjorde gode gerninger, må den alligevel siges at være temmelig sejlivet.

Rygtet nåede først Danmark 1000 år senere, men over tid blev der dannet en særegen syntese af dansk folkelighed og kristen tro. Kristendommen slog i den grad rod i det danske folk.

– Kristendommen har dybtgående præget alle facetter af det danske samfund, men nu udfordres denne prægning af pluralismen. Vi er gået fra en mono-situation til en multi-situation, og det tvinger kristendommen til at gennemtænke sit budskab og ikke mindst den struktur, man har givet de institutioner, der skal varetage budskabet. Her tænker jeg selvfølgelig især på folkekirken, siger professor, dr.theol. Viggo Mortensen, der i bogen *Kristendommen under forvandling – pluralismen som udfordring til teologi og kirke i Danmark* samlet har beskrevet de senere års begivenheder blandt religioner og nye menigheders vækst i Danmark.

Frihed giver mangfoldighed

At det islamiske trossamfund i Danmark er vokset støt de seneste årtier, er formentlig ingen i tvivl om. Men at også antallet af kristne menigheder i Danmark er i hastig vækst, vi-

ser bogens oversigt over migrantmenigheder. Det er menigheder på mindst ti voksne, der jævnligt holder gudstjeneste på et andet sprog end dansk. I dag er der ca. 150 af den slags små kristne menigheder, og tallet er voksende.

– Det er jo nok det helt afgørende nye element. Vi kan nu møde f.eks. den koptiske og den etiopisk-ortodokse menighed lige uden for døren, og vi kan gå til en kaldæisk gudstjeneste i Ryesgade. På en given søndag i København vil en tredjedel af alle kirkegængere faktisk være til gudstjeneste i en migrantmenighed, siger Viggo Mortensen.

Den religiøse pluralisme er i bund og grund en konsekvens af religionsfriheden. Når folk først har fået frihed til at tro på det, de vil, opstår mangfoldigheden af sig selv. Globaliseringen har så blot de senere år accelereret udviklingen mod stadig større religiøs mangfoldighed, så der nu eksisterer en vildtvoksende underskov af religioner i den vestlige verden. Men er pluralismen en fare eller en berigelse?

– Jeg vil håbe, man kan se den som en berigelse, der kan inspirere til at forstå dybden i det kristne budskab. Men det er klart, at andre ser den som en trussel. I hvert fald er pluralismen en udfordring til den almindelige kristenhed og til folkekirken. Man bliver nødt til at definere sig og blive klar over, hvad man selv står for, siger Viggo Mortensen.

Markedets vilkår

Pluralismen har kastet kristendommen og kirken ud på det religiøse marked – et marked med masser af valgmuligheder.

– Det er hårdt at skulle operere på markedsvilkår, når man har været en monopolinstitution og f.eks. været statsleverandør af religiøse ydelser. Men det kan jo vise sig at være en styrke, hvis man er god til at re-

DET DANSKE PLURALISMEPROJEKT

hører hjemme under Center for Multireligiøse Studier på Aarhus Universitet. Siden 2001 har forskere i et samarbejde mellem teologi og religionsvidenskab undersøgt og beskrevet det religiøse landskab lokalt og nationalt.

Bogen *Kristendommen under forvandling – pluralismen som udfordring til teologi og kirke i Danmark* er den tredje bog i en serie under pluralismeprojektet. Bogserien er lagt an på empiriske undersøgelser og giver som den første af sin slags et enestående indblik i den religiøse mangfoldighed i Danmark.

Sælger det billetter i kirken, når præsten render efter tidsånden? Her har sognepræst Jesper Oehlenschläger taget guitaren med til en prædiken i indkøbscentret Fields.

“ Professor Viggo Mortensen:

De gamle ord vision og mission har fået en renæssance inden for erhvervs- og produktionsliv, og det er på tide, at de også får det inden for kirkelivet, hvor de oprindeligt kommer fra.

spondere på markedet. Det kan være det nødvendige *wake up call* for en slumrende kristenhed.

– *Har folkekirken været god nok til at respondere på de nye markedsvilkår?*

– Nej, ikke endnu. Alle monopolinstitutioner luller sig jo lidt i søvn. Man tilpasser sig og synes, det går vældig godt. Hvis du spørger folk i Kirkeministeriet, vil de jo alle sige, at det går fint. De kigger ud ad vinduerne og ser et velreguleret religiøst suppleringsystem, der fungerer. De beskæftiger sig ikke med, hvad der foregår nedenunder. Den ændring af religionsopfattelsen, der har fundet sted i folks hoveder, har ikke afspejlet sig i folkekirken. Men en kirke, der vil være folkets kirke, må være opmærksom på de ændringer. Det har man i nogen udstrækning været for sløv til.

Paradoksproblemet

Alligevel bakker langt størsteparten af danskerne stadig op om folkekirken som passive medlemmer. De betaler fortsat deres kirkeskat og dukker op i kirken ved dåb, konfirmation, bryllup og begravelse. Måske endda til julegudstjenesten. Hvad kan forklare den fortsatte opbakning?

– Jamen det er virkelig et paradoksproblem, der altid dukker op, når man beskæftiger sig med religionsforskning i Danmark, siger Viggo Mortensen.

– Udviklingen går langt stærkere i landene omkring os. For eksempel i Tyskland. I Berlin er kun 7 procent af befolkningen medlemmer af den protestantiske kirke, og i Sverige svarer over 10 procent af medlemmerne, at de er parate til at forlade folkekirken. I Danmark forsvinder medlemmerne også, men det går

noget langsommere. Min forklaring er, at det har at gøre med statsliggørelsen. Folk ser simpelthen på kirken som statens religionsvæsen. Det er udmærket, men så skulle kirken bare tage konsekvenserne af det.

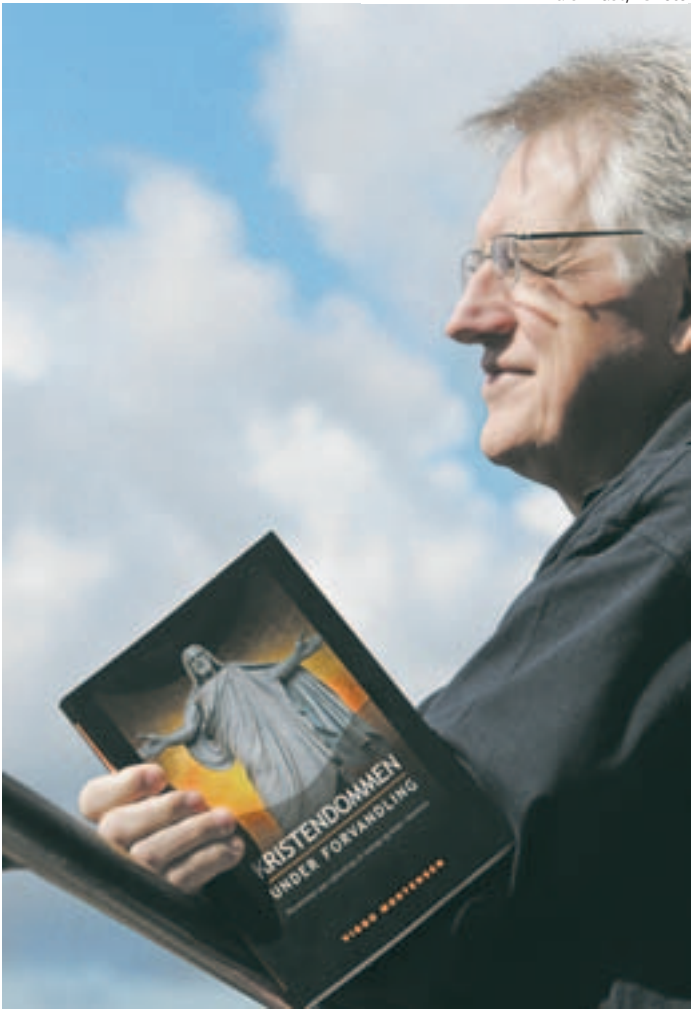
– Som jeg skriver i bogen, har vi i dag mindst fire menigheder inden for folkekirken: kernemenigheden, servicemenigheden, de trofaste kirkefremmede og patchworkmenigheden. Hvordan skal man betjene en så uhomogen gruppe? Skal man udvikle en kommunekirke, som flertallet af politikerne ønsker, en markedskirke sådan som de, der ønsker, at der skal “ske noget mere”, siger, eller en projektkirke, som fremmes af dem, der har bestemte ideologisk prægede holdninger til kirkens udvikling? Strukturelt set må kirken i hvert fald blive tydeligere og vælge strategi, siger Viggo Mortensen.

Produktet skal kunne genkendes

Tydeligheden må også sætte sig igennem på indholdssiden, mener han.

– Når Thorkild Grosbøll på den ene side står og bekender troen ved dåb og nadver i kirkerummet, men på den anden side siger i avisen, at han ikke tror på en skabende og opretholdende Gud, så er det utydelighed. Det er forvirrende og uklart. Det kan folk ikke forstå, og når man er på markedet i en virkelighed præget af massemedier, så er produktgenkendelighed vigtigt, fastslår Viggo Mortensen og fortsætter:

– Den multireligiøse situation opfordrer til, at man koncentrerer sig om det egentlige og væsentlige; det, som alene kristendommen kan give. Det er evangeliet om den selvhængivende kærlighed, om tilgivelsens mulighed og kravet til hver enkelt om at leve det. Man må gøre indhol-

Politikerne har bolden. De kan bestemme, hvad der skal ske med folkekirken, siger professor Viggo Mortensen.

det mere autentisk, nærværende og medlevende. De gamle ord vision og mission har fået en renæssance inden for erhvervs- og produktionsliv, og det er på tide, at de også får det inden for kirkelivet, hvor de oprindeligt kommer fra.

– Hvis flere skal overtage kristendommen som individuel trosretning, er det vigtigt at kunne sige, at kirken er godt for noget. Men hvad er det, kirken kan tilbyde, når køleskabet er fyldt, og overvægt er det største sundhedsmæssige problem? Tage Skou Hansen har sagt, at kristendommen er et værn mod indbildskhed og illusioner om vores egen fuldkommengørelse og et værn mod den håbløshed, der overfalder os,

når vi ikke kan få det, som vi helst vil. Det er i hvert én måde at udtrykke det på, at kristendommen er godt for noget. Hvis kirken bliver mere tydelig, opfordrer det også folk til at blive mere tydelige over for sig selv: Hvad er det nu lige, jeg tror på, når min nabo er muslim? Jo, det er vist nok ... Måske ender det så ligefrem med, at man en dag går ind ad kirkedøren, siger Viggo Mortensen.

*Kristendommen under forvandling
Pluralismen som udfordring til
teologi og kirke i Danmark*
Viggo Mortensen
Forlaget Univers, 226 sider, kr. 199.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Johannes Riis konstaterede, at han er svoren tilhænger af den danske folkekirke.

– Jeg har ikke noget imod det danske ad hoc-forhold til kirken, og jeg er træt af at høre, at den evangelisk-lutherske kirke er så kedelig i forhold til den katolske, når det bare er et påskud for at holde sig væk fra folkekirken. En adskillelse mellem kirke og stat vil betyde, at vi bliver overrendt af klamme lægprædikanter, som vil kræve politisk indflydelse, sagde Johannes Riis blandt andet.

Hans Hauge gav den – som vanligt – i rollen som kritisk drillepind. – Kan man tale om et multikulturelt samfund, hvor Salling fejrer påske, og butikkerne holder lukket Kr. Himmelfartsdag, spurgte han, og udfordrede i det hele taget bogens

udgangspunkt, at kristendommen er udfordret af multireligiøsiteten.

– Skulle “multi” måske blot dække over tallet to – altså at vi har fået islam på scenen? spurgte han.

Sven Ove Gade konstaterede med bedrøvelse, at viden om kristendommen ikke længere hører med til almindelsen.

– Kristendommen forsvinder ud af det danske folk, og vi er blevet kristne analfabeter, sagde han. Det er ikke rockkoncerter og gøgl, der kan redde folkekirken, mente han.

– Står kirken måske tom, fordi den løber efter tidsånden? Kan man tro på, at den repræsenterer det evige, når den render efter timeligheden? spurgte han.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

**Uro og urenhed
Studier i Strindbergs
selvbiografiske prosa**

Per Stounbjerg
458 sider, 398 kr., Aarhus Universitetsforlag

I Strindbergs radikale spørgsmål til identitet, fortælling og udtryksmåder er begreberne “uro” og “urenhed” centrale. De er afgørende momenter i den svenske forfatters litterære omstigning fra realisme til modernisme.

Per Stounbjerg, lektor på Afdeling for Nordisk Sprog og Litteratur, har skrevet en doktorafhandling, der analyserer den ejendommelige serie af prosaværker, hvori Strindberg fremstiller sit eget liv. Undervejs foreslås teoretiske nybestemmelser af selvbiografi, realisme og modernisme. Per Stounbjerg forsvare sin doktorafhandling den 27. maj kl. 13 i Juridisk Auditorium.

**Youth and Youth Culture in
the Contemporary Middle East**
Jørgen Bæk Simonsen (red.)

162 sider, 198 kr., Aarhus Universitetsforlag

En ny ungdomskultur er undervejs i det moderne Mellemøsten. Kulturen er baseret på et ungdomsbegreb fra sidst i 1800-tallet, som spillede en rolle i den antikoniale kamp, og som påvirker, hvordan ungdommen iscenesætter sig selv i forhold til traditionelle værdier og til Vesten.

Bogen belyser en delvist oversat ungdomskultur, der er under udvikling i Mellemøsten, og bogens bidrag bygger på en konference om emnet arrangeret af Det Danske Institut i Damaskus i december 2002.

**Radical-Local Teaching
and Learning
A Cultural-Historical Approach**
Seth Chaiklin og Mariane Hedegaard
227 sider, 248 kr., Aarhus Universitetsforlag

Radikal-lokal undervisning og læring er en pædagogisk teori, der lægger vægt på, at børns hverdagsliv og kulturtraditioner bliver integreret i undervisningen. Det er lettere for børn med en multikulturel baggrund at lære generelle begreber, når undervisningen tager udgangspunkt i deres nærmiljø.

Bogen introducerer ideen bag teorien og viser, hvordan lærere kan udforme undervisningsforløb, der er gearet til multikulturelle skoleklasser.

**CAMPUS modtager gerne henvendelser om nye bøger skrevet af folk med tilknytning til Aarhus Universitet.
e-mail: campus@au.dk
tlf.: 8942 2334**

Åndskamp

Et fyldt auditorium lagde rammer til en spændende diskussion om kirkens og kristendommens fremtid.

Bogen *Kristendommen under forvandling. Pluralismen som udfordring til teologi og kirke i Danmark* var udgangspunktet for en livlig debat, da Det Teologiske Fakultet åbnede dørene i forbindelse med Forskningens Døgn den 12. maj.

Folketingspolitiker Birthe Rønn Hornbech, forlagsdirektør Johannes Riis, lektor Hans Hauge og tidligere chefredaktør Sven Ove Gade diskuterede bl.a. religionsfrihed, kristendommens missionsforpligtelse og pluralismens udfordring foran et

kæmpe publikum i Teologis store auditorium.

Birthe Rønn Hornbech slog fast, at det er religionsfriheden, som legitimerer kampen om religiøse holdninger.

– Hvis vi ikke havde trosfrihed, måtte vi kristne ikke missionere. Men det har vi, og derfor skal vi lade os udfordre af muslimernes holdninger. Problemet er, at vi ikke ved, hvad vi selv står for. Vi trænger til en åndskamp om, hvem vi selv er, sagde hun blandt andet.

NAVNE

Redigeret af Helge Hollesen

INTERNATIONAL ANERKENDELSE

Lektor Jens Stougaard fra Molekylærbiologisk Institut er blandt de 30 europæiske molekylærbiologer, som 1200 kolleger i år lod slippe gennem nåleøjet til et medlemskab af organisationen EMBO (European Molecular Biology Organisation). Valget til EMBO er en international anerkendelse af Jens Stougaards høje forskningsniveau inden for plantemolekylær genetik. Der er 15 danske forskere blandt medlemmerne, som kommer fra alle molekylærbiologiske discipliner og har stor indflydelse på udviklingen inden for den molekylærbiologiske forskning i Europa. (www.embo.org)

ARKÆOLOGIPRIS TIL VIDTSPÆNDENDE FORSKER

Alle mennesker bærer deres fortid med sig. Derfor har arkæologer en særlig forpligtelse til at formidle deres forskning og gøre den aktuel, mener professor dr.phil. Helle Vandkilde, der i denne måned modtog Erik Westerby-Fondets hæderspris på 100.000 kr. for en helt særlig indsats for dansk arkæologi.

Selv udfolder Helle Vandkilde aktuelt sin forskning ved Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik inden for globalisering. Det sker i forbindelse med et femårigt forskningsprofessorat, som hun tiltrådte sidste år. Her leder hun projektet "Materiel kultur og identitetsdannelse: globalisering i fortid og nutid" i et samarbejde mellem arkæologer og antropologer.

Netop krydsfeltet mellem de to fag er et af Helle Vandkildes interesseområder, der i øvrigt spænder fra brug af socialteorier inden for arkæologien til krig og kriger-skab.

Sidstnævnte emne var bl.a. i fokus, da hun fra 1998-2003 var koordinator af forskningen i "Krig og samfund i arkæologisk og socialantropologisk perspektiv" under Statens Humanistiske Forskningsråds satsningsområde "Civilisation og krig". Inden for det tema udkommer senere på året på Aarhus Universitetsforlag bogen *Warfare and Society: Archaeological and Anthropological Perspectives*, som

Helle Vandkilde har redigeret sammen med kollegerne Ton Otto og Henrik Thrane.

Helle Vandkilde står også i spidsen for Pile-projektet, der er en arkæologisk undersøgelse af strukturer og konjunkturer i Skåne og Europa omkring 2000 f.Kr., og på vegne af Lund Universitet, hvor

hun tidligere har været forskningsassistent og docent, er hun også partner i det EU-finansierede projekt "The Emergence of European Communities. Household, Settlement and Territory in Later Prehistory (2300-300 BC)".

GÆSTEFORSKERE

Som et led i bestræbelserne på at styrke Aarhus Universitets internationale profil stiller rektors ledelsespulje og Aarhus Universitets Forskningsfond midler til rådighed til at invitere udenlandske gæsteforskere til Århus, der kan "gøre en forskel" ved et ophold her.

Indtil nu har fakulteterne inviteret godt 10 forskere til Århus. De kommer fra University of Durham, University College London, University of London, University of Dublin, University of Melbourne, Uppsala Universitet, Universitât Zürich, University of York, Vrije Universiteit Amsterdam og Case Western Reserve University Cleveland. Bevillingerne strækker sig fra 40.000 til 380.000 kr. I 2004 blev der på samme måde inviteret 39 gæsteforskere.

Der er der afsat 4 mio. kr. til invitationer for 2006.

Fakulteterne skal senest den 13. juni

melde tilbage til rektor, hvem de gerne vil invitere i 2006.

Universitetet satser på især at fremme samarbejde med forskere fra universiteter, der udmærker sig i de internationale rankings inden for det enkelte fakultets område.

TYSK HÆDER TIL ASTROFYSIKER

Lektor, ph.d. Steen Hannestad, Institut for Fysik og Astronomi, har modtaget forskningsprisen Friedrich Wilhelm Bessel Research Award. Prisen gives til unge top-forskere, som allerede er anerkendt som fremragende forskere inden for deres felt.

Prisen involverer en invitation til et længerevarende samarbejde med tyske forskningsinstitutioner. Efterfølgende finansierer fonden også et stipendium for en tysk postdoc til ophold ved Aarhus Universitet.

Det er forskere ved tyske universiteter og forskningsinstitutioner, der indstiller kandidater til prisen, som er på 45.000 euro.

Steen Hannestad blev 1. marts i år ansat som lektor i astrofysik ved det institut, hvor han har taget både sin kandidat- og ph.d.-grad. Han har tidligere været forskningslektor ved Nordisk Institut for Teoretisk Fysik (NORDITA) i København og lektor ved Fysisk Institut på Syddansk Universitet.

Steen Hannestads forskningsfelt er astropartikelfysik, som er et nyt forskningsområde, hvor astronomiske observationer benyttes til at uddrage information om de fundamentale naturkræfters opførsel ved meget høje energier.

FORNEM PRIS TIL BØRNEHJERTEKIRURG

En af de fornemste priser inden for dansk lægevidenskabelig forskning, August Krogh Prisen er i år tildelt overlæge, dr.med. Vibeke Hjortdal, som også er Danmarks første kvindelige professor i kirurgi.

Vibeke Hjortdal er børnehjertekirurg ved Skejby Sygehus, Århus Universitetshospital. Den videnskabelige hæderspris får hun på baggrund af en omfattende forskerkarriere med interesser, der strækker sig fra ortopædkirurgi over hudtransplantation til operativ behandling af medfødte hjertesygdomme.

Trods sine kun 43 år er Vibeke Hjortdal en meget kompetent børnehjertekirurg. Hun har opnået en del af sin rutine ved at arbejde et år på et af verdens førende børnehospitaler, Great Ormond Street Hospital for Children i London.

August Krogh Prisen uddeles af Dansk Medicinsk Selskab. Hædersprisen er på 100.000 kr., som Novo Nordisk Fonden stiller til rådighed.

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har for en fem-årig periode udnævnt lektor **Joan Bechtold**, University of Minnesota, og seniorforsker **Jiri Lukas**, Kræftens Bekæmpelse, til adjungerede professorer i henholdsvis eksperimentel implantatforskning og molekylær cancercellebiologi.

REJSESTIPENDIER TIL UNGE FORSKERE

For at støtte den internationale mobilitet blandt unge forskere har Aarhus Universitets Jubilæumsfond besluttet at uddele en række stipendier a 30.000 kr. Pengene skal gå til et forskningsophold af ca. en måneds varighed ved en udenlandsk forskningsinstitution efter eget valg. De første stipendier er nu uddelt til adjunkt, ph.d. **Johanna Wood** (Engelsk), forskningsadjunkt, ph.d. **Mads Rosendahl Thomsen** (Litteraturhistorie), adjunkt, ph.d. **Sebastian Frische** (Anatomi), forskningsassistent **Andreas Stavropoulos** (Odontologi), ph.d. **Marianne Nordsmark** (PET-Centret), adjunkt **Kristin J. Kleinjans** (Økonomi), forskningsstipendiat **Pernille Carstens** (Gammel og Ny Testamente), adjunkt **Kristian Hvidtfelt Nielsen** (Steno Institutet), adjunkt **Anne Katrine Bilde Kofoed** (Genetik og Økologi) samt lektor **Peter Balling** (Fysik og Astronomi)

M E D D E L E S E R

DOKTORGRADEN

Forsvar

HUM
Fredag den 27. maj 2005 kl. 13.00 (præcis) forsvarer lektor **Per Stounbjerg** sin doktorafhandling med titlen: “Uro og urenhed. Studier i Strindbergs selvbiografiske prosa”. Forsvaret finder sted i Juridisk Auditorium, Bygning 343. Afhandlingen kan erhverves ved henvendelse til Aarhus Universitetsforlag.

Fredag den 3. juni 2005 kl. 13.00 (præcis) forsvarer lektor **Jesper Hoffmeyer** sin doktorafhandling med titlen: “Om livets tegn og tegnenes liv”. Forsvaret finder sted i lokale 105, bygning 482 (psykologi). Afhandlingen kan erhverves ved henvendelse til Jesper Hoffmeyer, Københavns Universitet.

Konferering

SUN
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har på sit møde den 9. maj 2005 konfereret den medicinske doktorgrad til 1. reservelæge **Trine Tandrup**, ph.d. for afhandlingen “Unbiased estimates of number and size of rat dorsal root ganglion cells in studies of structure and cell survival”.

PH.D.-GRADEN

Forelæsninger

HUM
Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i historie holder mag.art. **Søren Byskov** en offentlig forelæsning over emnet “Dansk kystkultur under forandring. Kystlandskab, kulturhistorie og naturforvaltning i det 20. århundrede”, fredag d. 27. maj 2005 kl. 13, i Sø-auditorium 4, Auditoriehuset (byg. 1252, lok. 310). Resumé af afhandlingen offentliggøres på Institut for Historie og Områdestudiers hjemmeside, <http://www.hum.au.dk/iho/>.

Tildelinger

SUN
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har på sit møde den 9. maj 2005 tildelt følgende ph.d.-graden i medicin:

Cand.med. **Jakob Hjort Bønløkke** for afhandlingen “Organic dust and inflammatory markers. Relations between respiratory symptoms, lung function and inflammation of airways”.

Cand.scient. **Kim Ryun Drasbæk** for afhandlingen “Molecular characterization of native and recombinant ionotropic glutamate receptors expressed in neurons and heterologous systems”.

Cand.med. **Hans Christian Kjeldsen** for afhandlingen “Dyspepsia in General Practice”.

Cand.med. **Marie Agnete Larsen** for afhandlingen “Bismuth. Aspects of localization, transport and toxicity following bismuth uptake in cell cultures and mouse brain”.

Cand.scient. med. **Niels Kristian Kristiansen** for afhandlingen “Design and evaluation of a bladder volume surveillance system”.

Cand.med. **Karen Markussen Linnet** for afhandlingen “Pre- and perinatal risk factors for attention-deficit hyperactivity disorder in childhood”.

Cand.med. **Jørn Starklint** for afhandlingen “Aqua-porin 2 excretion in urine in humans”.

Cand.med. **Liselotte Gramstrup Søndergaard Fisker** for afhandlingen “Zinc ions in the pancreas – with special emphasis on b-cells and diabetes”.

Awahan Rahman, MD, for afhandlingen “Role of endothelium in vasomotion in rat mesenteric small arteries”.

FORSKNINGSSTØTTE

Strategisk forskningsprogram for ikke-ioniserende stråling
Programkomiteen for Ikke-ioniserende Stråling indkalder hermed ansøgninger om støtte til forskningsprojekter under programmet. Ansøgningsfrist er onsdag den 8. juni 2005 kl. 15.00. For yderligere oplysninger se: www.au.dk/meddelelser

Strategisk program om forskningsaktiviteter på rumområdet
Forskningsrådet for Natur og Univers indkalder ansøgninger om støtte til forskningsaktiviteter på rumområdet med ansøgningsfrist onsdag 15. juni 2005 kl. 15.00. Se www.au.dk/meddelelser.

Strategisk forskningsprogram for Vedvarende Energi og Miljømæssig Bæredygtig Energiproduktion
Det Strategiske Forskningsråds Programkomite for Energi og Miljø indkalder hermed ansøgninger om støtte til strategisk forskning i Vedvarende Energi og Miljømæssig Bæredygtig Energiproduktion. Ansøgningsfrist for første udbud er onsdag den 8. juni 2005 kl. 15.00 Ansøgningsfristen for andet udbud forventes at være 30. september 2005 kl. 15.00. Det skal bemærkes, at det foreliggende udbudsmateriale kan blive revideret forud for anden udbudsrunde. Opslaget kan ses i sin fulde længde på www.forsk.dk

Strategisk program for it-forskning
Programkomiteen for Nanovidenskab og -teknologi, Bioteknologi og IT, forkortet NABIIT, indkalder hermed ansøgninger om støtte til strategisk it-forskning. Midlerne til strategisk it-forskning udbydes i 2005 i

PRISOPGAVER

Aarhus Universitets Prisopgaver for 2006
I henhold til regler vedrørende prisopgaver ved Aarhus Universitet, vedtaget den 12. juni 1997 (fås på Journalkontoret eller www.au.dk/da/63-02.htm), er der udskrevet følgende prisopgaver:

DET HUMANISTISKE FAKULTET
Filosofi
Der ønskes en sammenligning af forholdet mellem historieopfattelsen og den politiske filosofi hos Rousseau og Hegel.

Klassisk Arkæologi
Der ønskes en undersøgelse af fænomenet ikonklasme i senantikken på grundlag af de arkæologiske og skriftlige vidnesbyrd.

Kunsthistorie
A En undersøgelse af naturens status i samtidskunsten. Mulige delspørgsmål kunne eksempelvis være: Opfattes den natur, kunsten forholder sig til, som konstrueret eller førkulturel, passiv eller aktiv, æstetisk eller etisk udfordrende?

B Redegør for én eller flere selvvalgte problemstillinger inden for feltet 'ord og billede'. Mulige emner kunne eksempelvis være billedanalysens italesættelse af billeder, forholdet mellem værk og titel, skrift som billeder og billeder som skrift.

Medievidenskab
EU's mediepolitik

Fristen for besvarelse af prisopgaver under Det Humanistiske Fakultet er fredag den 1. september 2006. Besvarelsen afleveres på Fakultetssekretariatet Det Humanistiske Fakultet, Bygning 453, Nobelparken, Jens Chr. Skous Vej 3, 8000 Århus C, senest kl. 12.00 på ovennævnte dato.

to omgange. Ansøgningsfrist for første udbud er onsdag den 8. juni 2005 kl. 15.00. Ansøgningsfrist for andet udbud er torsdag den 15. september 2005 kl. 15.00. Se www.au.dk/meddelelser

Ph.d. stipendier/kandidatstipendier ved Det Samfundsvidenskabelige Fakultet
Ved Det Samfundsvidenskabelige Fakultet er et antal ph.d.-stipendier og kandidatstipendier inden for nationaløkonomi, driftsøkonomi, jura, statskundskab og psykologi ledige til besættelse pr. 1. september 2005 eller snarest derefter. Ansøgningsfrist 17. juni 2005 kl. 12.00. Opslagenes fulde ordlyd kan ses på: www.samfundsvidenskab.au.dk/opslag eller ved henvendelse til Kirsten Dybdahl Sørensen, e-post: kds@adm.au.dk (eller på tlf. 8942 1531, fax 8942 1540).

Ph.d.-stipendium i Internet-avisens historie
Det Humanistiske Fakultet opslår i samarbejde med Statsbiblioteket et ph.d.-stipendium til besættelse pr. 1. september 2005 eller snarest derefter for en periode på indtil tre år. Ansøgning kan ikke indsendes på baggrund af dette opslag. Det fulde opslag kan læses på www.hum.au.dk/fak/phd/opslag/samfin/home.htm. Ansøgningsfrist: 1. juli 2005 kl. 12.00. Ansøgningen mærkes: 2005-218/1-21.

Center for Astrophysics – University of Porto
PhD contract 2 – Models and optical interferometric observations of winds and jets from pre-main-sequence stars.
Study of the launching regions of astrophysical MHD winds/jets by detailed numerical modeling of

DET SAMFUNDSDIDENSKABELIGE FAKULTET
Jura
Der ønskes en redegørelse for spørgsmålet om grundrettighedernes anvendelse i privates indbyrdes retsforhold.

Fristen for besvarelse af prisopgaver under Det Samfundsvidenskabelige Fakultet er fredag den 5. januar 2007. Besvarelsen afleveres på Fakultetssekretariatet, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet Ndr. Ringgade, bygning 327, 3., lokale 326, 8000 Århus C, senest kl. 12.00 på ovennævnte dato.

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Det Teologiske Fakultet og Det Naturvidenskabelige Fakultet har ikke ønsket at udskrive prisopgaver.

En prisopgave kan have indtil 3 forfattere. Såfremt en besvarelse har mere end én forfatter, skal forfatternes andel i arbejdet kunne adskilles. Det skal af selve besvarelsen eller af en vedlagt erklæring fremgå, hvilke dele af arbejdet hver af forfatterne er ansvarlig for. Besvareelserne skal afleveres i 3 eksemplarer i tydelig håndskrift eller maskinskrevet; de indleveres under navn. Forfatteren skal samtidig med indlevering af en prisopgave afgive skriftlig erklæring om, at besvarelsen ikke tidligere har været indleveret til samme eller en anden uddannelsesinstitution til bedømmelse. Denne erklæring skal desuden indeholde navn, adresse, fødselsdato og -år (til brug ved evt. udstedelse af bevis). Prisen består enten i en guldmedalje eller i bedømmelsen “accessit”. Bedømmelsen “accessit” ledsages af et kontant beløb. Rektor udsteder tillige et bevis, hvoraf det fremgår, at det pågældende fakultetsråd har besluttet at belønne besvarelsen med universitetets guldmedalje eller med bedømmelsen “accessit”. Et eksemplar af hver besvarelse opbevares i universitetets arkiv, hvor-

the physical quantities including gas ionization and radiative transfer. Predictions of the emission in atomic lines and interferometric observations (including specific image reconstruction) with the Very Large Telescope Interferometer focal plane instrument – AMBER. The Phd is shared with Arcetri Observatory (<http://www.arcetri.astro.it>). Deadline for applications – 30/06/2005. For further information visit: <http://www.astro.up.pt>

Jens Nørregaard og Hal Kochs Mindefond
indkalder herved ansøgninger til den kommende uddeling af forskningsmidler i sommeren 2005. Ansøgningsfristen er 31. maj 2005. Nærmere oplysninger på www.teol.ku.dk/akh/

Gigtforeningen
har 2 introduktionsstipendier ledige til besættelse pr. 1. september 2005 eller snarest derefter. Stipendierne bevilges for op til 6 måneder. Ansøgningsskema kan rekvireres hos Marianne Pagels på tlf. 3977 8000 eller under “Søg støtte fra forskningsrådet” på: www.gigtforeningen.dk/forskning, hvor man også kan finde yderligere oplysninger.
Ansøgningsfristen er onsdag den 15. juni 2005.

Forskningsprogram for hormonlignende stoffer
Programkomiteen for Fødevarer og Sundhed indkalder hermed ansøgninger om støtte til strategisk forskning i hormonlignende stoffer. Ansøgningsfrist er onsdag den 8. juni 2005 kl. 15.00. For yderligere oplysninger se: www.au.dk/meddelelser

fra de kan udlånes til forfatterne eller til andre, som har indhentet forfatterens skriftlige samtykke dertil. Bedømmelsen kan forventes afsluttet 6 måneder efter indleveringen.

LEGATER

Thomas Crawford Memorial Scholarship
The Thomas Crawford Memorial Scholarship is provided as a result of a bequest to the University of Tasmania by the late Thomas A Crawford. Closing date: 17 June 2005. Forms are available at: www.scholars-hips.utas.edu.au/viewschol.php?type=5&award=101

Brødrene Jensens Mindelegat
Et beløb på kr. 5.000,- er ledigt til uddeling. Ansøgningsfrist den 6. juni 2005. Se www.au.dk/meddelelser.

PRISER

European Latsis Prize 2005
The topic for the European Latsis Prize 2005 is “Nano Engineering”. The deadline for receipts of nominations is 30. june 2005. It is possible to download the entire announcement and nomination form from www.esf.org/prize.

Se alle opslag i fuld længde på www.au.dk/meddelelser

PERSONALESTYRELSEN

Se cirkulærerne på: www.perst.dk

ET PSYKOSOMATISK ATOM

ET ANSLÅET MENNESKE ET ANSLÅET ATOM

Et 'virus' atom er en ægte afløser for den teoretiske fysiks 'abstrakte' atom!

www.aakademi.dk

igen **Studertermedarbejdere til kørsel og afhentning af indbo søges:**

Vi søger medarbejdere, der kan og har lyst til at hente møbler og andet indbo hos vore kunder.

Du skal have almindeligt kørekort og have almindelig god fysik. Du skal kunne arbejde et par formiddage eller eftermiddage om ugen, samt af og til lørdage. I alt max. 8 timer om ugen.

Overenskomstløn.

IgenCenter er Kræftens Bekæmpelses genbrugscenter i Århus. Her er et positivt og uhyggeligt arbejdsmiljø præget af mange engagerede frivillige medarbejdere.

Det er naturligvis en røgfri arbejdsplads.

Send en mail eller et brev med en kort beskrivelse af, hvad du laver nu, og hvad du har lavet tidligere, samt hvilke tider du har mulighed for at arbejde. Husk at anføre navn, adresse og telefonnummer.

Ansøgning senest 3. juni.

Send mail til: rob@cancer.dk

Igen center
Åbogade 36
8200 Århus N

STILLINGER

UNDERVISNINGSSASSISTENTER

For alle opslag af stillinger som timelønnet undervisningsassistent gælder følgende: Ansøgningen skal indeholde oplysninger om og dokumentation for faglige og pædagogiske kvalifikationer samt oplysning om evt. fuldtids-beskæftigelse andetsteds samt CPR-nr.

Timeløn og øvrige ansættelsesvilkår i henhold til den til enhver tid gældende aftale mellem staten og AC. Frigørelsesattest vil være indeholdt i ansættelsesbrevet. Opslagenes fulde ordlyd fremgår af fakulteternes hjemmeside.

Institut For Æstetiske Fag

Ved Afdeling for Æstetik og Kultur – Tværæstetiske Studier, bacheloruddannelsen i Æstetik & Kultur, er der en stilling som instruktør ledig til besættelse for efterårssemesteret 2005. Ansøgningsfrist mandag den 6. juni 2005 kl. 12.00. Ansøgningen mærkes: 2005-215/1-176. Se www.au.dk/meddelelser.

Institut For Æstetiske Fag

Ved Afdeling for Æstetik og Kultur – Tværæstetiske Studier, bacheloruddannelsen i Æstetik og Kultur, er en stilling som undervisningsassistent i disciplinen *Kultur I* ledig til besættelse for efterårssemesteret 2005. Ansøgningsfrist senest mandag den 6. juni 2005, kl. 12.00. Ansøgningen mærkes: 2005-215/1-175. Se www.au.dk/meddelelser.

Anatomisk Institut

Til undervisningen ved Anatomisk Institut (cellebiologi, histologi, makroskopisk anatomi og neuroanatomi) i efterårssemesteret 2005 (30.08 - 31.12.2005) søges et antal undervisningsassistenter/studenterundervisere. Ansøgningsfrist senest mandag d. 27. juni 2005, kl. 12.00. Ansøgningen mærkes: 2005-215/2-28. Se www.au.dk/meddelelser.

STUDENTERUNDERVISERE OG FAGLIGE VEJLEDERE

Ansøgningen skal indeholde oplysninger om faglige og pædagogiske kvalifikationer. Afkløring i henhold til finansministeriets overskoms med SUL (Studerterundervisernes Landsforening). Ansøgningen skal indeholde CPR-nr. Opslagenes fulde ordlyd fremgår af fakulteternes hjemmeside.

FAGLIGE VEJLEDERE

Afdeling For Tysk

Ved Studienævnet for Tysk opslås herved en stilling som faglig vejleder i tiden 01.08.05 – 31.12.05 med mulighed for genansættelse. Ansøgningsfrist senest mandag den 13. juni 2005, kl. 12.00. Ansøgningen mærkes: 2005-215/1-178. Se www.au.dk/meddelelser.

Juridisk Institut

Vi søger en ny faglig vejleder med tiltrædelse snarest. Ansøgningsfrist senest den 6. juni

2005, kl. 12.00. Ansøgningen skal være mærket: 2005-215/3-111. Se www.au.dk/meddelelser.

ØVRIGE OPSLAG

Ved Aarhus Universitet er nedenstående stillinger opslået ledige. Opslagenes fulde ordlyd vil fremgå af fakulteternes hjemmesider.

HUM

Ved Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik er to eksterne lektorstillinger på Lingvistikfaget ledige i perioden fra 1. august 2005 til 31. januar 2006. Ansøgningsfrist 1. juni 2005, kl. 12.00. Ansøgningen mærkes: 2005-215/1-177. Se www.au.dk/meddelelser.

ANDRE INSTITUTIONER

Praktikantstilling på Ambassaden i Uganda
Ambassaden i Kampala søger en praktikant til Danidas Private Sector Development Programme for efterårssemesteret 2005. Praktikperioden er af ca. 6 måneders varighed og varer fra den 25. juli til og med den 31. januar 2006. Den ugentlige praktiktid udgør 37 timer. Ansøgningsfristen er 8. juni 2005. Se www.au.dk/meddelelser.

KURSER

Erfaringer med e-læring, 1. juni

Kom og hør hvordan e-læringsplatformen e-learning.au.dk anvendes på Aarhus Universitet og få inspiration til selv at komme i gang. Enheden tilbyder også adgang til det IKT-pædagogiske værksted, hvor man blandt andet kan få hjælp til at scanne dias, redigere lyd og producere videobaseret undervisningsmateriale. For yderligere oplysninger og tilmelding se www.iktlab.au.dk.

Summer School – University of Bologna

International Summer School Programme 2005. Courses descriptions, application forms, instructions for applying, etc. on our website: www.unibo.it/studenti/summer-school.

Forskeruddannelsen

Sundhedsvidenskab

Oversigt over kurser kan ses på www.health.au.dk/forskeruddannelse

BOLIG

Til leje:

Villa i nærheden af Aarhus Universitet udlejes i juli uge 28-29 2005 til danskere eller udlændinge med tilknytning til Aarhus Universitet.
28867128 email: jhoeg@stofanet.dk

Villa i nærheden af Aarhus Universitet udlejes i juli måned 2005 til danskere eller udlændinge med tilknytning til Aarhus Universitet. Mobil 2325 1575

2-vær. møbleret lejlighed fremlejes 01.09.05 – 01.03.06 (evt. 01.02.06). Lejligheden er egentlig en 3-vær., men det mindste værelse aflåses og bruges til opmagasinering. Til rådighed er ca. 63 kvm. fordelt på stue, stort værelse, entre samt forholdsvis nyt køkken og bad. Lejligheden er lys og velholdt, har trægulve og altan samt gode,

billige vaskefaciliteter i kælder. Tæt på universitetet, handelshøjskolen, Botanisk Have og gode indkøbsmuligheder. Gåafstand til midtbyen. 5500 kr./md. inkl. al forbrug. Depositum 11.000 kr.
Tlf.: 66191096 / 22159679
email: lise_and@tiscali.dk

Boligannoncer

Sendes til
Studenterrådet, Aarhus Universitet,
Ndr. Ringgade 3, 8000 Århus C.,
Tlf. 8942 1164.
vedlagt 30 kr. til dækning af omkostninger.

Ved indrykning via e-mail: sr@sr.au.dk
indbetales beløbet med angivelse af navn på 3635 - 4809 5008 45.

Se også boligannoncerne på: www.sr.au.dk

NY KANDIDATUDDANNELSE:
CAND. MAG. I
AFRIKASTUDIER
KØBENHAVNS UNIVERSITET

Studerende med en bachelorgrad optages på den nyoprettede toårige tværfaglige kandidatuddannelse. Studiestart: 1. september 2005 for både kandidat- og merit/enkeltfagsstuderende.

Ansøgningsfrist: 1. juli 2005.

Rekvirer ansøgningsskema og informationsmateriale på www.teol.ku.dk/cas

Center for Afrikastudier, Købmagergade 46, 4. 1150 Kbh. K. tel. 35322585, e-mail: cas@teol.ku.dk

LEJLIGHED LEDIG FOR GÆSTELÆRER PÅ AARHUS UNIVERSITET

50 m² stor møbleret 2-værelses lejlighed m/egget køkken og bad, Internetadgang, kabel-tv mm. Belliggende 200 m fra Uni.

Ledig for gæstelærer på Aarhus Universitet fra d. 1. aug 2005.

Kontakt: max@icnet.dk eller tlf. 87 30 10 66

KALENDER

23. MAJ – 8. JUNI

Oplysninger om arrangementer sendes til campus@au.dk

Mandag 23.

KL. 20. FULD MÅNEAFTEN

“Stjernekoncert”. Musikværk af Bo Grunge inspireret af liv i rummet. Forestillingen gentages kl. 21.30. Entré kr. 60,-. Planetariet, Steno Museet, Universitetsparken. Arr: Steno Museet.

Torsdag 26.

KL. 14.15. BIRC SEMINAR

Torben Storgaard Sørensen, Novo Nordisk. Kollokvium 02, Building 090, Hoegh-Guldbergs Gade 10. Abstracts at www.birc.au.dk/activities/BiRCSeminar
Arr.: Bioinformatics Research Center.

KL. 20.30. DOBBELTKONCERT

Benjamin Trærup Sekstet og Aarhus Composter Ensemble. Entré kr 30/50. Nordhavns-gade 1.
Arr.: Dokkeno2 og STUDENTERHUS ÅRHUS.

Fredag 27.

KL. 13. DISPUTATSFORSVAR

Lektor Per Stounbjerg forsvaret af handlingen “Uro og urenhed. Studier i Strindbergs selvbiografiske prosa”. Juridisk Auditorium, bygn. 343, Bartholins Allé.

KL. 14. DISPUTATSFORSVAR

Helene Nørrelund forsvaret af handlingen “The metabolic role of growth hormone in humans with particular reference to fasting”. Auditorium 424, Anatomisk Institut, bygn. 230, Universitetsparken.

KL. 20. POETRY SLAM

Efter de indledende runder gælder det i aften finalen. Kr. 30,- for ikke-medlemmer. Nordhavns-gade 1. Arr.: Poetklub Århus og STUDENTERHUS ÅRHUS.

BOGTRÆF 2005

Mød forfattere, køb billige bøger, se film, hør foredrag. Arrangementet fortsætter lørdag og søndag. Kr. 30/50,-. Tredagsbillet kr. 80/100,-. Nordhavns-gade 1. Arr.: Litteraturen på Scenen, Litteratur i Århus og STUDENTERHUS ÅRHUS.

ÅRHUS I VIKINGETIDEN

Arkæologerne har haft travlt i og omkring Århus i de seneste år, og det har givet stof til at fortælle nyt om byen, der efter Ribe og Hedeby er Danmarks ældste by. Hvad arkæologerne har fundet frem til, kan i de kommende måneder ses på en stor udstilling om vikingernes Aros.

ling om vikingernes Aros.

Ny viden om byen er bl.a. dukket op ved udgravninger i Viby, hvor arkæologerne har fundet spor efter byens ældste havneområde. Meget tyder på, at der også lå en kongsgård i området godt beskyttet i

forhold til bugten og tæt på byen på den nordlige side af Århus Å.

I udstillingen indgår en helt ny model af Århus by, som den formodes at have set ud omkring 980, da vikingerne kaldte byen Aros. Der er tegninger i storformat af begivenheder i vikingetiden, en 14 meter lang jordprofil med spor af 800-tallets huse under byens første vold, og tegnefilm viser indsejlingen til Aros i slutningen af 900-tallet. Dertil kommer rekonstruktioner, filmklip og naturligvis en lang række originale genstande. Alt sammen elementer, som Moesgård Museum lover vil give den besøgende en bred og stemningsmættet oplevelse af vikingetiden.

Udstillingen vil også give et indblik i den aktuelle forskning og de metoder, arkæologerne bruger for at fravriste sporene fra vikingetiden så mange oplysninger som muligt. I Hedebyområdet ved Slesvig får de for tiden forbavsende resultater med brug af bl.a. geomagnetiske målinger. Dette aspekt af forskningen kan også følges i udstillingen.

VIKINGERNES AROS

Moesgård Museum

1. juni – 8. januar.

Søndag 5.

KL. 13-15. VIKINGER I ØSTJYLLAND

gennem de seneste år har arkæologerne fået megen ny viden om Østjylland i vikingetiden. Hans Skov, Jens Jeppesen og Pauline Asingh fra Moesgård Museum fortæller om større og mindre undersøgelser, som har været med til at tegne et klarere billede af, hvordan området så ud i vikingetiden. Foredragssalen. Moesgård.

Onsdag 8.

KL. 17.30-18.30 NUTIDEN ÅR 2015

LabConfidential-skribent Jens Roland giver et bredt vue over det seneste års teknologiske landvindinger og tegner derigennem et billede af fremtidens it-berigede samfund. Temaerne spænder over bl.a. robotteknologi, hjerneinterfaces, 3D-visualisering og pervasive computing med fokus på helt almindelige menneskers hverdagsliv 10-15 år ude i fremtiden. Hovedbiblioteket, Mølleparken.
Arr.: Innovation Lab

Meritgivende formidlingskurser for alle studerende

- gør skriftlig og mundtlig formidling til en del af din uddannelse

Lær at argumentere, skrive gode akademiske opgaver/rapporter og fagformidlende artikler, holde et godt mundtligt oplæg, give og modtage konstruktiv feedback.

Tilmeldingsfrist 26. juni
for kurser i efterårssemesteret 2005.

Mere information på www.au.dk/formidlingskurser

LUNDBECKFONDEN

INDKALDELSE AF FORSLAG TIL KANDIDATER TIL

Lundbeckfondens Talentpris 2005

Lundbeckfonden vil også i 2005 uddele en talentpris til 3 forskere under 30 år, som har præsteret særligt lovende forskning inden for sundheds- eller naturvidenskaberne. Prisen er en personlig hæderspris på 75.000 kr.

Prisen uddeles på basis af begrundede indstillinger fra ledende forskere ved de danske universiteter eller højere læreanstalter. Indstillingen sendes i 6 eksemplarer til Lundbeckfonden. Indstillingen må højst fylde 1 A4 side og skal ledsages af C.V. og publikationsliste vedrørende den person, der indstilles. Den indstillede må ikke være fyldt 30 år (pr. 30.06.05), og indstillingerne skal være Lundbeckfonden i hænde senest den 30. juni 2005. Tidligere indstillede kandidater kan genindstilles under forudsætning af, at de opfylder alderskriteriet.

Forslag, der kun fremsendes pr. fax eller e-mail, vil ikke blive behandlet. Eventuelle spørgsmål kan rettes til fondens forskningschef, dr.med. Erik Juhl.

LUNDBECKFONDEN, Vestagervej 17, 2900 Hellerup. Tlf. 39128000. www.lundbeckfonden.dk

Lundbeckfonden er en erhvervsdrivende fond med væsentlige aktieposter i H. Lundbeck A/S og Chr. Hansen Holding A/S. Fonden uddeler årligt ca. 170 mio. kr. til videnskabelige formål indenfor sundheds- og naturvidenskaberne.

LUNDBECKFONDEN

INDKALDELSE AF FORSLAG TIL KANDIDATER TIL

Lundbeckfondens Forskerpris for Yngre Forskere 2005

Lundbeckfonden vil også i 2005 som en personlig hæderspris uddele 250.000 DKK til en dansk forsker, der har præsteret fremragende forskning inden for sundheds- eller naturvidenskaberne.

Prisen uddeles på basis af begrundede indstillinger fra ledende forskere ved de danske universiteter eller højere læreanstalter. Indstillingen sendes i 6 eksemplarer til Lundbeckfonden. Indstillingen må højst fylde 2 A4 sider og skal ledsages af C.V. og publikationsliste vedr. den person, der indstilles. Den indstillede må ikke være fyldt 40 år (pr. 30.06.05), og indstillingerne skal være Lundbeckfonden i hænde senest den 30. juni 2005. Tidligere indstillede kandidater kan genindstilles under forudsætning af, at de opfylder alderskriteriet.

Forslag, der kun fremsendes pr. fax eller e-mail, vil ikke blive behandlet. Eventuelle spørgsmål kan rettes til fondens forskningschef, dr.med. Erik Juhl.

LUNDBECKFONDEN, Vestagervej 17, 2900 Hellerup. Tlf. 39128000. www.lundbeckfonden.dk

Lundbeckfonden er en erhvervsdrivende fond med væsentlige aktieposter i H. Lundbeck A/S og Chr. Hansen Holding A/S. Fonden uddeler årligt ca. 170 mio. kr. til videnskabelige formål indenfor sundheds- og naturvidenskaberne.

Verner skal flyttes – igen – måske

Han ser noget bøs ud med sine stikkende øjne, glatragede isse, og noget, der ligner plukkede øjenbryn. “Hvad bilder I jer ind?” tænker han måske fra sin plads i væggen på femte etage i bygning 451. “Her gjorde jeg en af de vigtigste opdagelser nogensinde inden for sprogvidenskaben, og I belønner mig med en tilværelse som vagabond fra væg til væg.”

Karl Verner, en af Danmarks største sprogforskere og i dag en slags maskot for Afdeling for Tysk, har god grund til at holde lidt igen med smilet for tiden. Siden billedhuggeren Knud Nellemose “opførte” ham af 20 keramikklakler i 1951, har han som gammel, immobil og ikke særlig omstillingsparat mand levet en noget omtumlet tilværelse.

Bliver måske

Først blev han sat op i bygning 410 i universitetets hovedbygning, hvor Tysk havde til huse dengang. I 70’erne måtte han hugges ned kakkelt for kakkelt blot for at flytte små hundrede meter mod nordøst til bygning 326, hvor Tysk fik nyt domicil. Da instituttet i 1999 flyttede til Nobelparken, var en pertentlig konservator fra Kronborg ude for igen at hugge den arme mand ned under sit arbejdstelt og sætte ham op igen i bygning 451. Det tog flere dage og kostede et større femcifret beløb. Og nu skal han muligvis på farten igen, fordi Tysk skal flytte til nye lokaler i Nobelparken.

– Vi skal have et møde om det, og jeg ved ikke endnu, hvad der sker. Han er jo en mand, der kræver plads, og han skal i hvert fald ikke sidde i et hjørne. Så er det bedre at lade ham blive, siger afdelingsleder på Tysk Hans Carl Finsen.

Sovende til berømmelse

I levende live vidste den århusianske sprogforsker Karl Verner (1846-1896) alt om, at der ikke kommer noget godt ud af at blive hundset sådan rundt med. Faktisk gjorde han

Lars Kruse/AU-foto

sin store opdagelse, der i dag er verdenskendt som “Verners Lov”, da han en eftermiddag i 1875 ville tage sig en middagslur på forældrenes ottoman i Vestergade 5 i Århus.

– Han er et forbillede for, at man skal komme sovende til sine indtægter, siger professor emeritus Leif Ludwig Albertsen fra Afdeling for Tysk om det unge sproggeni, som slumrende på divanen opdagede den sproghistoriske spidsfindighed, der sikrede, at hans navn for bestandigt vil blive bevaret i sprogvidenskabens verden.

Uhyre indviklet

– Det er uhyre indviklet at forklare Verners lov eller “Verner’s Law”, som den kaldes i udlandet. Folk begynder som regel at rulle med øjnene, når man forsøger, siger Albertsen ad varende.

– Udgangspunktet er “Grimm’s Law” om den germanske lydforskydning, som går ud på, at hvis man uden for det germanske sprogområde for eksempel har et “p” som i “pater”, så har man i alle germanske sprog et “f” som i “fader”. På tværs af Grimm’s Law er der nogle undtagelser, som ingen havde kunnet forklare, før Verner gjorde det. Man troede, det skyldtes tilfældigheder, men Verner skrev efter sin middagslur en 30 sider lang

artikel, hvor han forklarede, at det skyldtes de oprindelige indoeuropæiske accentforhold, og han beviste dermed, at Grimm’s Law faktisk er en lov uden undtagelser. Det gik man meget op i på den tid, hvor de historiske videnskaber skulle være lovmæssige som de naturvidenskabelige, forklarer Leif Ludwig Albertsen.

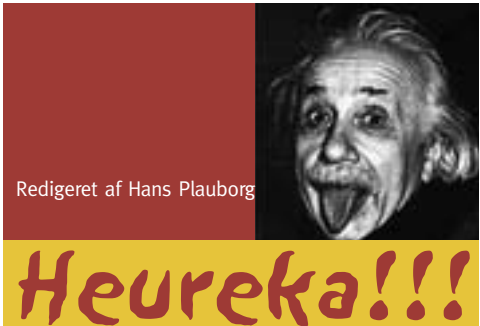
Skal bare være et sted

Personligt er han ligeglad med, om Karl Verner-relieffet følger med endnu en gang, eller om det nu har fundet sit endelige hvilested.

– Han skal bare være et eller andet sted. Tænk, hvis han var blevet, da økonomerne rykkede ind i bygning 326 og var blevet kaldet over! De kan jo ikke bruge ham til noget. Men han er det eneste rigtige verdensnavn inden for sprogvidenskaben, der er født og opvokset i Århus, og derfor skal vi selvfølgelig passe på ham, siger Leif Ludwig Albertsen.

Kort før Bagsidens deadline besluttede Afdeling for Tysk, at man ønsker, at Karl Verner-relieffet skal følge faget og altså flytte med endnu en gang.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Knuser-T-Shirt

Kunne du tænke dig at få en hjertevarm knuser af din kæreste, selvom vedkommende er taget på bjergbestigning i Himalaya, er muligheden der nu i form af en nyudviklet knuser-T-shirt.

Det er italienske designere, der endnu engang har været fremme i skoene og udviklet en T-shirt, der kan simulere den fraværende partners åndedræt, berøring og hjerteslag.

T-shirten har indbyggede sensorer, som ifølge chefdesigner Francesca Rosella fra designinstituttet Ivrea ved Firenze på helt realistisk vis kan efterligne partnerens kærtegn. Sensorerne, der er indbygget i ærmerne, langs ryggen og i skuldrene, kan skabe fornemmelsen af en omfavnelser via meget præcise trykvariationer. Francesca Rosella har allerede lavet firmaet CuteCircuit, der skal masseproducere knuser-T-shirten.

Vaske(ægte) mareridt

Mens vi er i design-verdenen, har en spansk designer opfundet mandens værste ligestillingsmareridt: en vaskemaskine, som gør det om ikke umuligt så dog mere besværligt for manden at slippe for sin tørr med tørvasken.

Den spanske vaskemaskine har indbygget en teknologi, der genkender fingeraftryk, og via programmeringen gør den det umuligt for den samme person at starte maskinen to gange i træk.

– Jeg synes, det er godt, hvis denne opfindelse kan være med til at tage livet af machomanden fra istiden, der ikke vil lave noget i hjemmet ud over at drikke øl, siger opfinder og designeren Pep Torres, der blev sat på sporet af opfindelsen, efter at en spansk hvidevarekæde bad ham udtænke en opfindelse som gave til Fars Dag.

Mænd selv skyld i skaldethed

Det er mænds egen skyld, hvis de bliver skaldede, hævder den spanske forsker Armando José Yáñez Soler, der har beskrevet detaljerne i sin forskning om skaldethed i et nyt nummer af tidsskriftet *Medical Hypotheses*.

Soler mener, at skaldethed i lighed med andre sygdomme skyldes uhensigtsmæssige kulturelle praksisser – i dette tilfælde overdreven hårklingning. Problemet er ifølge Soler vores talg (hudfedt), som produceres af de små kirtler i huden, hvor håret gror ud. Talgen flyder rundt om og gennem håret, men hvis den klæbrige masse hober op, fordi man klipper det kort, sætter det gang i en kaskade af fysiologiske begivenheder, der fører til skaldethed, lyder Solers hypotese.

Soler har bemærket, at mange mænd begynder at blive skaldede, når de aftjener værnepligt, og det passer med, at de her er tvunget ud i en ultrakort og talgophobende frisure. Kvinder klipper meget sjældent deres hår kort, og derfor lider de også sjældent af skaldethed.

Talgen flyder allerbedst i tykt krøllet hår, og det forklarer ifølge Soler, hvorfor skaldethed f.eks. er et stort set ukendt fænomen hos rastafarier.

Lars Kruse/AU-foto

Stilladsjubilæum

Som en vittig sjæl for nylig gjorde opmærksom på, har Fredrikshus i over et år været indvævet i et byggestillads. Der er tale om et nødstillads, og årsagen er et forkert anlagt tag, som universitetet har kørt en voldgiftssag på mod byggefirmaet. Men det får ikke toårs-jubilæum, lover Ingelise Hosszu, chef for Teknisk Forvaltning.

– Nej, der kommer skam snart et helt nyt stillads op. Mågevejens Murer- og Tømrerforretning kommer og udbedrer skaden, og vi satser på, området er stilladsfrit inden sommerferien, siger hun. /hp